

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 4 k 40 f

HIRDETÉSEK.
6-hetemes petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér

Nyitólteret óra 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egykori
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, április 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Párbeszéd a pesti utcáról.
- Arad új választói.
- Aradi állami tisztviselők gyűlése.
- Katolikus akció Aradmegyében.
- Egy ügyvéd a kamarája ellen.
- A nagy pör.
- Aradi huszártisztek sportünnep.
- Amiról beszélnek.
- Lovagias affér Kállay Jolán miatt.
- Tárca: Prohászka püspök tanításai.

Párbeszéd

a pesti utcáról.

Arad, április 27.

- A Semmelweis-utcába megy?
- Igen, megint megnézem a dáno-siakat.
- Ugyan, nem unja még az örökös Lulugyát? Jöjjön inkább az Alkotmány-utcába.
- Mi megy ottan?
- Nem tudja? Polónyi Csoroszllya meg Lengyel Zoltán.
- Ahol arról a bársonyszékéről van szó, amelyet Lengyel Tuta Zoltán megbecstelenített, mielőtt azt kipusztította? Nagyon édes főtárgyalás lehet, alighanem szép publikum is, de én nem megyek.
- De az a sok mocsok, amit azok a rosszul nevelt cigányok fecsegnek!
- Hát a Beke Erzsébet története fehérebb dolog? Azután a cochonérával is úgy van az ember, mint a nővel. A mezitelen nő sohase olyan frivol, mint az, aki tén- den felül emeli a szoknyáját. A leirhatatlan szó, amelyet kimondanak, sohase olyan undorító, mint a mikor jól fésült,

szalonképes szavakban beszélnek aljas ügyekről. Például azokról a kulturintézményekről ha szó esik, amelyekhez Polónyi Géza szerezte meg a nyilvánossági jogot... Hát akkor inkább élvezem a Lakatos Buer röppentyűit.

— De engedje meg... A *sviet* az Alkotmány-utcaiban mindenestre érdekesebb. A volt igazságügyminiszter, aki a becsületét keresi és egy képviselő, aki vádlott...

— Csak a személyek nevezetesei, az ügy nem. Érdekes lenne az, ha a már föl- akasztott ember ártatlanságának megállapítására rendelnének el bizonyítási eljárást, tartanának főtárgyalást? Vagy ha valaki úgy állana oda a bíróság elé: „engem elítéltetek két évi szabadság-vesztésre: jól van, én leültem, — hanem most már követelem, hogy az ártatlanságomat megállapítsátok. Derüljön ki, hogy az a két esztendei börtön *nem gill!*” Polónyi a Beke Erzsébet-ügyben, a Gschwindt-ügyben, meg a többiben már kapott ítéletet. Elvesztette miniszteri tárcáját. A legtöbbet, amit elérhetett és a legdrágábbat, amit veszíthetett. Nehéz pör volt, — végül a koronás verdikt bűnöst mondott fejére. Most hiába bizonyítaná be, hogy az a bukás — nem gill. A miniszterség oda van — és azt ép úgy nem lehet föltámasztani, mint a felkötött embert és ép úgy nem lehet visszakapni, mint az elvesztett esztendőket. Ambár, ha Magyarországon megeshetett, hogy Polónyi Géza igazságügyminiszter lehessen, akkor ez talán kétszer is megeshet. De ilyen csodák talán még a koalíció idejében se esnek meg. Hát mi célja lenet az egész törvényszéki tárgyalásnak?

— Nem úgy van a dolog, kérem. Két ember, a kik élet-halálharcra mennek egymással, két győletről habzó ellenség, a kik közül az egyik a porondon marad. Ez van legalább is oly érdekes, mint a minő a Lurich birkózásai voltak tavaly, a Beketovban.

— Igen, itt is úgy lesz. Az egyiknek a vállát a földhöz fogják nyomni, azután mindegyik megy a maga útjára. Tegyük föl, hogy Polónyi marad alul. Ez valószínű is. Legalább ő valószínűnek is tartotta, a mikor más bíróság delegálását kérte. Nos, mi történhetik. Kompromittáltak valaha Polónyit úgy, hogy ő ne tekintette volna magát szabatos gentleman-nak? Amikor a legjobban szepesítő ujságíró is szabadon irt a panamáiról, ő oly zavartalanul anktétezett a miniszteriumban, mint hogyha ott örökös hivatalt rendeztek volna be a számára. S a nagy bukás után, amikor az ujságok így irtak róla: *Valaki meghalt. Polónyi Géza megszűnt élni a közélet és a nyilvános szereplés számára...* akkor, egy pár havi respiro után Polónyi megjelent a Házban, leült Wekerle mellé és tárgyalta a horvát bonyodalmak megoldása felől. Az ilyen emóert már nem éri főbecsapásként, ha a rágalmazóját fölmentik. Legfőlebb a rosszul informált Saskörhöz fog felebbezni. Ott hetenkint akár kétszer is rehabilitálják.

— S ha Lengyel Zoltánt itélik el?
— A bűnügyi totalizátor mindenestre 5: 486 fizetne erre a nagy meglepetésre. De azért ez mégse jelentené, hogy Lengyel Zoltán a porondon marad. A tizenkét polgár ítélete föltétlenül szuverén, de félek, ha ez a tizenkét polgár alaptalannak

Prohászka püspök tanításai.

*

Székesfehérvár fekkölt szellemű és mély-ségű tudású püspöke, *Prohászka Ottokár* vasárnap és hétfőn folytatta a sorozatát ama magasztos tanításoknak, amelyek meghallgatására sok százan sereglének az iparosház nagytermébe.

Vasárnap az életnek a hit által tökéletes-büléséről, ma délután pedig arról beszélt, hogy az érzelem és az érzelme világának a hithez kell harmonikussá válni.

A ma délutáni poétikus és főlemelő hatású előadás egy önálló részét itt közöljük:

— Mélyen tisztelt uraim! Biztos, hogy az ember fel van szerelve a *boldogulásnak* eszközeivel, biztos, hogy szeme van, amely más, mint a sasé, fejlettebb, mint az a durvább szem, a vakondoké. Nekem világosság kell itt a földön, élnem kell, bármiképp képzelem az élet kialakulását. Biztos, hogy azok az energiák egy életet hirdetni, egy típust kialakítani, az embert érvényesíteni képesek. *Világosság* létezik, de nincs érzékem az iránt, mikor látom a villámot cikázni, szemem fényt lát, de világosságot nem érez. A levegő is tele van villamossággal, de nincs érzékem, nem kell

nekem... Miért? Nekem az az öt érzék kifelé, a belső érzék befelé ennek a szisztémának érzéki kialakítására okvetlenül elég megbi- ható. De az emóertnek abban a másik, szellemi világában is vannak eligazító, irányító, a típust kialakító juttató tehetségei és ott egészen mást vesszünk észre. Van egy értelmi világ, egy kráter, amely a végtelenbe megy s betetőzése, kielégítése ennek az örvénynek nincs. Vannak tehetségeink, a mieink, de a szellemi világban valamiképpen egy belső kontrasztban szenvedő típusok vagyunk. Az egész szellemi világot a maga tehetetlen filozófiájában kitűnően jellemezte egy német filozofus: Egyik filozófia a másiknak strásója. Egy filozófia feltűnik, ká- ráztat, elragad, megmámorosít. De már hallom a temetőállalatnak a kalapácsolását, már hallom, hogy itt rendezkednek arra, hogy ezt leszörreljék.

Több, mint 2800 évvel ezelőtt a szemé- dombon filozófiát valaki és ezt Jób-nak hívják. Gondolkozik, problémákat sző, szenved, panaszkodik. Mondják meg nekem, mi különbség van köztük és Jób között a világ nagy problé- máival szemben? Megfejtette-e kultura, egye- tem, tudomány, haladás, fejlődés bármiképpen is hatalmas produkcióját az emberi szellemnek, megfejtette-e azt a kínt, elváltította-e azt örömmé, levette-e azt a töviskoszorút, amelyet a régi szenvedő, gondolkodó ember viselt. Test- véreim, nem csodálatos dolog-e, mily elégtelen

nek vagyunk, hogy ezt a létet, hogy miért va- gyunk, ezt a világot, annak értelmiségét, — amely mégis csak egy szembeötölő, lelünkben maradó probléma — hogy ezt megoldjuk, mi- lyen tehetetlenek vagyunk. És én értem a székszíst, amely azt mondja, hogy nem lehet ezt tudni, értem azt a dekadens lemondást, a mely azt mondja, hogy minek ezzel törődni. De testvéreim, azt az ösztönt, azt az ingert, azt a vágyat istörni, elváltostatni, valamiképpen kialakítani, azt az embert, akinek szeme van látni, akinek esze van, érzelme van, azt nem lehet megmámorosítani.

Látom, hogy a Faust probléma, amelyet Goethe filozófiájában kidolgozott, a régi Jób- filozófiának modern kiadása, látom, hogy a prometheuszi kint a mítoszok Jób-kiadása, lát- tom, hogy Dante az őserdőben, amelybe őt ut- jának tépelődése vezette, Virgíli várta és Beat- ricat remélte, a régi Jób-filozófiának középkori kiadása. Testvéreim, tehát igazán kancsuka kell nekünk, töviskoszorú és bogáncs, egy olyan tolsztoji sötét rezignáció, olyan szenvedő filozófia, olyan koldus hangoka: hangoztató buz- dítás? Nem. Ugy-e, mélyen tisztelt Uraim, ér- sik; az embernek megnyugvás kell, ennek a nagy világnak megnyugvás kell és ha az esze nem bír produkálni magából, hát én tudom, kell neki valami napsugár a magasból. Mi és az egész emberiség folyton természet fölötti kinyilatkoztatást, folyton az Istennek leeresz-

mondaná is a Polónyi Géza ellen emelt vádak, az országban még sokszor tizenkét polgár marad, aki annak ellenére is elhiszi.

— Hát semmire vonzza erre a tárgyalásra?

— Valami mégis . . . A Polónyi könyei. Egyszer láttam ezeket a könyveket. A Brunkala-pörben, amikor Eötvös Károly rikatta meg őt. A technika akkor még nem haladt annyira, mint most és ezek a könyvek elszáradtak, anélkül, hogy lemozgófényképezhetők volna. Hihetőleg most nem fogják ezt a mulasztást elkövetni. Mert Polónyi könyezni fog, az bizonyos. Különösen, amikor a *Norddeutscher Lloyd*-ról lesz szó, amelynek ő nem szállíthatott több kivándorlót.

— Szóval: a dányosiakhoz megy.

— Oda. Egy kissé kezd már unalmas lenni, de hát, istenem, az embernek valamilyen főtárgyalásra el kell menni. Aztán meg kell adni, ezek a Kolompárék rendkívül ügyesen és zseniálisan tagadnak. Ha nem születnek cigányoknak s nem tévednek a rablógyilkos pályára, azt kellese hinnem, hogy magyar igazságügyminiszternek készülnek.

Arad új választói.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 27.

A központi választmány által összeállított névjegyzékbe fölvevett választók neveit folytatlagosan itt közöljük:

Strabota János tókes, Stolcz Vince aranyműves, Stolcz Gyula háztul., Siller Jenő cserépkészítő, Samovill József háztul., Steinfeld Mór könyvelő, Silberberg Mór mag. hiv., Singer Adolf bérli, Seidner Adolf kereskedő, Streicher Henrik kereskedő, Stengl Ignác házt., Strusky János szobrász, Sándor Balazs pénztárnok Simon Imre házt., Strausz Albert ügynök, Serb György szatócs Sebők Antal földt., Sulyok István háztul., Simandán Pál háztul., Szukup Vince művezető Sevicz Sebő könyvelő, Somogyi Jenő mérnök, Sebestyén Imre v. mérnök, Simai István távirászt Strung Fülöp kalauz, Svahulay György mérnök, Sándor Béla mag. hiv., Scheibel Vilmos szerelő, Schneider Ferenc házt., Schwallner Antal

szücs, Schwartz Lajos alkalm., Schmidt Zoltán mag. hiv., Schwartz Simon keresk., Schwartz Dávid kereskedő, Schwartz Ignác üzletv., Schönfeld Jakab mag. hiv., Schönfeld Pál mag. hiv., Schell Péter korcsmáros, Schenk Samu ügynök, Scherer János háztul., Schmitzer Ferenc házt., Schwarz János szatócs, Schweiger Sámuel korcsmáros, Schwimmer Albert óras, Schurima Vilmos erdőz., Schneema cher Henrik mag. hiv., Schellenberg Béla mozdonyvezető, Schöffar Gyula p. segéd-izst., Schule Henrik igazgató, Schenovits Frigyes, Schreiber Albert p. ü. titkár, Schönhauzer József mag. hiv., Schmidt György mag. hiv., Schmidt Antal üzletvezető, Szeidler Péter felfelügyelő, Szeles Pál házt., Sztolbár Gyula könyvelő, Sztolber Jenő keresk., Szücs György korcsmáros, Szenszky Miklós korcsmáros, Szelman Lajos korcsmáros, Szigeti Oszkár alkalm., Szabó Balázs asztalos, Szvet Vince asztalos, Szoldán János házt., Szida Milán hentes, Szántai Lajos tanító, Sztéhló Gyula mag. hiv., Szántó Odón mag. hiv., Szavcsuk József tanár, Szabó József kertész, Sztupár Antal adóizst, Szentes Károly ny. főszoigabíró Szabó Lajos irnok, Szántó János adóizst, Szeben. Zsombor ny. százados, Szopó Lipót ny. tanító, Szokács Lajos p. ü. titkár, Szegő Richárd mag. hiv., ifj. Szuby József gépész, Szabó Gábor v. kocsmester, Szokolczay Gyula v. hiv., Szekeres Sámuel v. mérnök, Székely Demeter v. kalauz, Szénásy Adám v. kalauz, Szöllösi Antal v. kalauz, dr. Szabó Ernő tanár.

Török Andor kereskedőség, Tamás János táncmester, Török Géza művezető, Turzinger Tamás felfelügyelő, Török Géza szobrász, Treibourz Samu háztulajdonos, Traula József háztulajdonos, Tyityán László szatócs, Tannenbaum Árpád kereskedőség, Tendl József háztulajdonos, Tolán Péter bérkocsis, Tóth János szatócs, Tóth János földbirtokos, Tyityán György háztulajdonos, Trutza Mihály földbirtokos, Tóth Mihály földbirtokos, ifj. Tadaba Tivadar magánhivatalnok, Thuranszky Károly jövedéki tiszt, Turai János számtiszt, Tiffert György tanító, Trebits Mór magánhivatalnok, Themes Ágoston szerárnok, Till Ignác kalauz, Timkó Lajos ellenőr, Tóth István vasuti altiszt, Tóth Pál ómérnök, Tóth István főkalauz, Trenka Ferenc mozdonyvezető, Tröster Jenő irodavezető.

Urbán Endre üvegkereskedő, Ujházy Andor titkár, Ungár Miksa vasuti altiszt

Varga Lajos háztulajdonos, Vadász Armand dr. ügyvéd, Vonika Demeter szatócs, Vasóczy Károly kereskedőség, Várnai Imre háztulajdonos, Váradi Pál földtulajdonos, Viczkos János földtulajdonos, Vajda József tanító, Voszál József segédizst, Várnai Antal magánhivatalnok, Vecsey István p. segédizst, Vecsey Gyula tanító, Vostry Róbert mérnök, Versényi Zolt joggyakornok, Vágó Dezső adóizst, Vincze Miklós irnok, Varga Elemér magánhivatalnok, Várhegyi János kalauz.

Warz Mihály alkalmazott, Wolf Ferenc borbély, Weinberger Vilmos alkalmazott, Wild Sebestyén

kedését, folyton egy kegyelmi tettet akarunk, várunk, remélünk.

Én is modern ember vagyok és azt mondom: est én el nem viselem. A törtésem buzdít rá: ne viseld el, ne viseld el. A felsőges, szép, erkölcsi világ, amelynek napsugár és tiszta ózon kell, buzdít rá: ne törd le magad, ne törd le magad. É: én azt mondom: hát jó, akkor a lelkemet ráteszem valakire, értelmem nek kinzó koszorúját valamiképen lekasztom fejemről és míg a sebzett fejet valakinek a keblére hajtom, azt mondom: szavadra esküszöm, szavadnak hiszek, híred jóhír nekem, üzeneted hűvél haragszó nekem. Tudjátok, mit gondolok: megnyugvást keresek, problémáim val terhes, öviekoszorús fejemmel a történelemből felém közelgő Krisztusnak keblére omlok, azt mondom: *kell* valakinek hinni, hiszek neked! És az én értelememnek a megváltása. És értelemi aktus, amely voltaképpen erkölcsi aktus és e nélkül én egy szenvedő típus vagyok. Amily mennyiségben pedig átadom magamat a legjobbnak, ami találha ő, átadom magamat a legörökösebbnek, mert Krisztus tegnap és ma ugyanaz, mondja Pál apostol, energiája nem csökken, vigasztalása örök. Minél inkább átadom magamat, annál inkább fejlődik bennem mindaz, ami eszmé, erkölcsi erő és önzetlenség, szóval az erkölcsi, ideális szép világ. De, ugye uraim, folyton azt hirdetik: jól van, de dogma nem kell. Uraim, meggyőződések dogmák nélkül nincsenek. Művészetnek, amely hangulatokban utazik és hit nélkül tévelyeg, el kell pusztulnia. A modern művészetnek, mi

után nincs neki erős hite, a mélységekben, az ideális művészetekben, miután értékeket forgat, amelyek látszólagosak, nincs igazi ereje. S a világ és a kulturtörténet felhasználja ezt a nagy tapasztalást. A lelki világnak szintén kell garancia, szintén kell neknek vassínak és pántok és acélsarkok. A lélek nem fog megnyugodni erős meggyőződés nélkül, a meggyőződésnek sziklaalapja, acélsarka, vassínak és pántja minden esetre *a gondolat*, kialakítva és kifejtve, az igazság megformulázva. Egy nemrég meghalt híres oxfordi tanár mondására hivatkozom, aki oxfordi tanár létéről, miután az anglikán vallásból kiért a katolikus egyházba, azt mondta: Egyet viszek magammal a katedrara, otthagytam Viktória királynőt és császárnőt, kegyelről lemondtam, reményeimlet feladtam, de egy öntudatot viszek magammal: *Nem vétkeztem soha a világosság ellen!* Ez a legnagyobb erkölcsi tett: nem vétkezni soha a világosság ellen. Amit gondoltam, hogy ez jó, azt követtem, került életembe, került anbulómba, került sok lemondásomba.

Tudjátok testvéreim, én is úgy érzem, hogy végtelenül gazdag vagyok: nem vétkeztem soha a világosság ellen. Én is az én hitemben, az én meggyőződésemben, ahogy az bennem kialakult, elétek lépek és mondom veletek: Istenem, add meg neam azt a nagy kegyelmet, hogy ne vétkezzem soha a világosság ellen, hogy se érdek, se önzés, se szenvedés, se divat se az emberi tekintetek járma meg ne rendítsen, el ne térítsen engem, hogy ne vétkezzem soha a világosság ellen.

báztulajdonos, Weinberger Lajos vasuti altiszt, Warcha József művezető, Wolf Géza adóizst, Wirtschafter Ármín mérnök, Walter Ede vasuti ellenőr.

Zeffmann Nándor rajzoló, Zsivotics János háztulajdonos, Zavornyák János háztulajdonos, Zsiva Pál bérkocsis, Zapota János vállalkozó, Zeimann Mihály borbély, Zurek Károly hen'es, Zsiros Béla mozdonyvezető, Zeréji Károly kocsi vizsgáló.

Aradi állami tisztviselők gyűlése.

Elkeseredett hangok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Az állami tisztviselők aradi köre e hó 26-án tartotta évi közgyűlést a kir. törvénysek esküdtiséki termében. A közgyűlés szokatlanul látogatott volt s nagy érdeklődés mellett folyt le. A gyűlésen mintegy 50—60 állami tisztviselő vett részt. Látható volt, hogy a hivatalnokok rendkívül el vannak keseredve.

Itj. Schweigert Péter titkár a kör tevékenységéről szóló évi jelentésében bizonyos keserű rezignációval konstata, hogy a tisztviselők függő ügyei nem hogy haladnának, de e téren határozott visszaesés mutatkozik. Áll ez különösen a statusrendezés ügyéről. Ennek okát a képviselőháznak a tisztviselői kérdések iránt való közönyén kívül magukban a tisztviselőben keresi, kik míg egyrészt csak a kész eredmények hasznosítását várnák, másrészt parciális mozgalmakkal gyengítik az összeség erejét, de egyúttal saját mozgalmuk súlyát is. Sikert a jövőben is csak úgy remél, ha nagyobb összetartásra s kissé nagyobb aldozatkészségre szánják magukat.

Ezután Kosinszky Viktor vázolta a tisztviselői kérdések általános állását s a jövőben folytatandó munkásság irányát és várható eredményeket. Méltatja Bathányi Tivadar gróf, az Országos Egyesület elnökének a tisztviselők érdekében és az Országos Egyesület vezetése körül kifejtett odaadó munkásságát. Sokat vár és remél az Országos Egyesület új szerveztől, az u. n. szakosztály rendszer életbeléptetésétől, melyben minden tisztviselői kategóriát teret nyer az ő legsajátabb érdekei kifejezésére és istapolására s mely rendszer hihetőleg megteremtí végre az összetartósság érzését és felette kívánatos egyöntetű működést. A kör számadásait rendben találták s a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a felmentvényt megadták a tisztviselőknek.

A számvizsgáló bizottság jelentéséből is kiérzik a tisztviselők saját ügyük iránt való nemtörődőmsége, amennyiben a csekély 2 kor. évi tagsági díj befizetése is nagyon lanyhán történik. Hangsúlyozza is ezt a számvizsgáló jelentése s aggodalmát fejezi ki, hogy *anyagiszközök híján elveszti a kör akcióképességét*.

Kiemeli az évi jelentés, hogy az adott körülmények közt nagy mérséklésre és nagy bizalomra van szükség, hogy a tisztviselői kar végleg el ne keseredjék és teljesen el ne vesztse sorsa jobbra fordultába vetett hitét.

Felemlíti még a jelentés, hogy ujabban még a lakberek házépités céljára való lefoglalhatóságának törvénybeiktatásáért, a tisztviselői gyermekek tandíjmentességeért és a családtagok arcképes vasuti igazolványáért tett lépéseket s remélhetőleg nem eredménytelenül.

Az évi jelentés egyhangu helyesléssel tudomásul vétetett.

Kosinszky Viktor beszámol a lakbér kérdésben tett eddigi lépésekről s a további teendők szándékolt módjáról. Indítványozza, hogy Barabás Bélának ez ügyben tanúsított szíves készségeért jegyzőkönyvi köszönet szavazassék, amit egyhangu lelkesedéssel el is fogadtak.

Kosinszky Viktor bejelent Budapestre távozását s az elnökségről való lemondását.

Megható szavakkal vesz búcsút a vele oly hosszú ideig együtt működött lelkes és kitartó, a küzdelemben osztályos társaitól.

Leikes és zugó ellenmondás volt erre a válasz, mert a tisztviselők sehogy sem akartak megválni fáradhatlan elnöküktől, minnek Jánossy Győző egy hosszabb s igazán a szeretet melegétől áthatott beszédben is kifejezést.

adott s méltatta Kosinszky hervadhatlan érdemeit. A ragaszkodás ezen negymérvű megnyilatkozásának engedve s a választmányi irányu javaslatához képest Kosinszky ideiglenesen visszavonta lemondását s mellé társelődökül a folyó ügyek gyorsabb intézésére s esetleges helyettesítésére Jánossy Győző jószágfelügyelő választatott meg.

Jánossy hálás szavakkal köszönte meg a választatását.

A megüresedett két választmányi tagsági helyre Pókay Dzsó állattenyésztési felügyelőt és Botika István pénzügyi titkárt választották be.

A közgyűlés Batthyány Tivadar grófnak, mint az Országos Tisztviselő Egylet elnökének, hosszabb üdvözlő sürgönyt küldött.

A közgyűlésen Kosinszky Viktor elnököl; a jegyzőkönyvet ifj. Schweigert Péter, a köztitkára vezette.

Katolikus akció Aradmegyében.

A Katolikus Népszövetség Ujszentannán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27

Több ízben kaptunk már hírt az ország különféle részében megalakult ugynevezett Katolikus Népszövetségről. Hogy e szövetségnek mi a célja, azt úgy hisszük felesleges e helyen bővebben magyarázni. Az egyesület címe, minden fejtegetésnél ékebben beszél. De ha mégis röviden akarjuk kifejezni, hogy mi a Katolikus Népszövetség célja, akkor csak azt kell mondanunk: a papok uralomra jutási törekvése és minden ellen küzdeni, ami nem katolikus. E kettős cél érdekében széles körű agitációt fejt ki a katolikus néppárt budapesti központja Apponyi védnöksége alatt.

A vidéken nagyban folyik az agitáció és tegnap Ujszentannán alakult meg a Katolikus Népszövetség. A klerikalizmusnak eme legújabb hódításához csak néhány megjegyezni valók volna, mert egyébként nem tarjuk az eseményt valami nagy fontosságúnak. Az, t. i. hogy Ujszentannának és a vármegyének szorgalmas, fáradhatatlan és takarékos lakóiséga között eddig mintaképül szolgáló békés felekezeti viszonyok uralkodtak. Tehát főleg az ilyen törekvésekkel a békés harmoniát megbontani.

Az ujszentannai Katolikus Népszövetség megalakulásáról különben a következő értesítést kaptuk:

Tegnap délután alakult meg Ujszentannán az országban kevés népszerűséggel bíró Katolikus Népszövetség igen lanyha érdeklődés mellett. A népgyűlésnek első szónoka Szirmay János ujszentannai esperes volt, aki vázolta a katolikus Népszövetség „aldásos és üdvös” célját s minél tömegesebb belépésre szólította fel az egybegyűlteket. Azzal fejezte be beszédjét, hogy a Katolikus Népszövetségnek célja idegen vallású testvéreiket keblükre ölelni.

Utána Karl József aradszentmártoni esperes beszélt, hosszasan tárgyalva a mai állapotokat. Igen hevesen kelt ki a manapság uralkodó katonai szolgálati rendszer ellen, nemkülönben az egyenlőtlen adózás ellen, melyek szerinte csak akkor fognak megszűnni, ha papokat küld a nép a parlamentbe. Beszédje közben „szennylapok”-nak nyilvánította csaknem az összes magyar újságokat, a klerikalizmus lapok kivételével. Beszédjében odakonkludált, hogy minden katolikus sebre egy gyógyír létezik: a katolikus népszövetség, amelybe minden katolikusnak belépni a legszintebb kötelessége. Majd Hummel Vilmos ujszentannai káplán becsátkozott ismétlésekbe, mit Princinger József tanító fejtegetése követett, ki a Katolikus Népszövetségi tagság számtalan előnyeit sorolta fel. Vé-

gül a Katolikus Népszövetséget Ujszentannán megalakultnak nyilvánították és annak elnökül egyhangulag Szirmay János esperest kiáltották ki.

Egy ügyvéd a kamarája ellen.

Az aradi ügyvédi kamara ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27

Az aradi ügyvédi kamara fegyelmi választmánya, mint delegált bíróság, mai ülésén hozta meg ítéletét Rostás Gyula lugosi ügyvédnek esztendőök óta huzódó fegyelmi ügyében. A fegyelmi bíróság Rostás dr., aki tudvalevőleg a temesvári ügyvédi kamarát a Fejérváry-kormány-nal szemben tanúsított magatartása miatt erősen megtámadta, hosszas tanácskozás után *felmentette*.

Az érdekes tárgyalásról és az ügy előzményeiről itt következik részletes tudósításunk:

(Utazás Lányi körül.)

Az évek óta huzódó politikai háttérű ügynek a Fejérváry kormány kinevezése volt a kiinduló pontja. Az akkori igazságügyminiszter, Lányi Bertalan leiratban értesítette a temesvári kamarát kinevezéséről. E leiratot a kamara tudomásul vette és irattárba helyezte. Ugyanebben az időben Dobroszláv Péter temesmegyei országgyűlési képviselő rendkívüli közgyűlés összehívását kérte abból a célból, hogy a kamara Lányi iránt bizalmatlanságot szavazzon és az alkotmányellenes kormány ellen minden védelmet ingyen nyújtson a feleknek. A választmányi ülés Dobroszláv ezen indítványát *szóval elvetette* azzal az indoklással, hogy az ügyvédi rendtartás szerint a kamara jogpolitikával igen, de *aktuális politikával* nem foglalkozhatik.

Ilyen előzmények után Rostás (Rosenthal) Gyula dr. lugosi ügyvéd a Temesvári Hírlap 1905. július 28-án megjelent számában nyílt levelet intézett a temesvári ügyvédi kamara választmányához és az ellen *kemény támadást intézett*. A támadó cikk megjelenése után a kamara ügyésze a választmány megbízásából fegyelmi eljárást indítványozott Rostás dr. ellen. Az igazságügyminiszter 1906. január 23-án kelt rendeletével a fegyelmi ügy elbírálására a szegedi ügyvédi kamarát delegálta. A szegedi kamara 1906. június 16-án tartott ülésén Rostás dr.-t a fegyelmi vétség vádjá alól *felmentette*, egyúttal azonban fenforogni látszó csekélyebb tiszteletlenség megtorlása végett az iratokat a temesvári kamara választmányához tette át.

Az ítélet az indoklásban *enyhülésként kimondja*, hogy a temesvári kamara választmánya Lányi Bertalant kinevezetése alkalmából megleghangu feliratban *üdvözölte*; minthogy tehát az összes ügyvédi kamarák közül a temesváriak ez az eljárása majdnem egymagában állott s minthogy Rostás dr. a nyilvános bírálat jogával élt, midőn e határozatot sajtó útján megtámadta, a fesháborodását pedig az akkori közhangulat indokoltá tette, ennél fogva — mondja az indoklás — Rostás *felmentendő* volt. Minthogy azonban a kérdéses cikkben némely kifejezés használatával a tárgyilagosság határán túltel, ennél fogva a csekély kötelességszegés megtorlása végett a választmányhoz tette át az iratokat.

Ez ítélet ellen a temesvári ügyvédi kamara perujtással élt azon az alapon, hogy a

szegedi kamara ítéletének az a megállapítása, hogy a temesvári kamara *üdvözölte* Lányit, *nem felel meg a valóságnak*. Egyúttal pedig a szegedi ügyvédi kamara azon tagjai ellen, akik a határozathozatalban részt vettek, fegyelmi feljelentést tett azon a címen, hogy ők megállapították az ítéletben, hogy a temesvári kamara *üdvözölte* Lányit.

Minthogy a temesvári és szegedi kamara a tömeges fegyelmi ügyben érdekeve van, az igazságügyminiszter 1907. június 26-iki leiratával úgy a Rostás dr. elleni perujtási kérelemnek, mint a szegedi kamara tagjai és ennek ügyésze ellen tett fegyelmi feljelentésnek elbírálására az *aradi ügyvédi kamarát delegálta*.

Az aradi kamara fegyelmi bírósága februárban hozott határozatában Rostás ügyvédet *vád alá helyezte*, miután fegyelmi vétséget látott fenforogni Rostás erős támadásában. A szegedi ügyvédi kamara ügyésze és négy választmányi tagja elleni ügyben a fegyelmi választmány érdemleges határozatot nem hozott, hanem azt Parecz Béla dr. kamarai ügyésznek adta ki újból indítványtétel végett.

(A fegyelmi választmány ülése.)

A vád alá helyezett Rostás dr. ügyében hétfő délutánra tüstök ki a nyilvános tárgyalás napját. A fegyelmi választmány elnöke Péterffy Antal volt, előadója Priegl István dr., titkára Schütz Henrik dr., ügyésze Parecz Béla dr., tagjai pedig Velcsov Géza dr., Reisinger Ferenc dr. és Trutia Péter. A tárgyaláson megjelent Korniss Géza, a temesvári kamara titkára és ügyészhelyettese és Rostás Gyula dr., a vádlott.

Miután Péterffy elnök megnyitotta az ülést, Parecz Béla ügyész felolvasta az ügy iratát. Kitént ezekből, hogy a szegedi kamara Rostás dr. egy későbbi, már az ellene indított eljárás folyamán tett téves nyilatkozatából merítette azt, hogy a temesvári kamara *üdvözölte* Lányit. Rostás inkriminált cikke ezt nem állítja.

Rostás dr., miután cikkét 1905. júliusában írta, kéri az elévülés kimondását.

Parecz Béla dr. tartotta meg erre vádbeszédét. Rostás dr. — úgymond a temesvári ügyvédi kamara választmányának eljárását cikkében a *csatornatisztító és a hóhér mesterségéhez* hasonlította, olyannak tüntette fel azt, mint a mely ellenkzik az ügyvédi esküvel és végül olyan *politikai kéjelgésnek* minősítette, amely ellen neki tiltakoznia kellett. A vádlottnak elévülési kifogását alaptalannak mondja azért, mert a szegedi ügyvédi kamara határozata ellen az újrafelvételi kérelem a két évi elévülési idő letelte előtt nyújtatott be.

(Politika és hazafiság.)

Mikor Fejérváryék voltak a kormányon — folytatta az ügyész — a közvélemény teljesen befolyásolt minden hatóságot. Napi politikával foglalkozott mindenki, már pedig kell lenni bizonyos szigetnek, amely kívül és *felette áll a politikának*. A temesvári kamara helyesnek cselekedett, mikor a napi politika szenvedélyességét behatolni nem engedte. A temesvári kamara ki volt téve annak, hogy a miniszter elveszi a kamara autonómiáját. A vádlott azzal védekezik, hogy *hazafiságból* írta cikkét; és indultata elragadta. A hazafiság azonban nem ok még arra, hogy minden abból kiinduló cselekedet előtt feltétlenül leboruljunk. Magyarországon a *politizálás nem jár sok rizikóval, de igenis jár előnyökkel*. Ő nem állítja, hogy Rostás dr. nem önzetlen hazafiságból írta volna cikkét; de azt igenis a vádlott bűnül rója fel, hogy ügyvéd létére saját kamarai hatóságának tekintélyét igyekezett sárba tiporni. Indítványozza tehát, hogy a bíróság Rostás dr.-t az ügyvédi rendtartás 68. § b) pontja értelmében fegyelmi vétség miatt *500 korona pénzbüntetésre ítélje*.

(Temesvár ellen.)

Rostás Gyula dr. adta elő ezután rövid védelmét. Amit ő irt, azt nem hazafisági reklámtól írta, ami különben is az ő hazájában, Lugoson nem nagyon használna neki. A temesvári kamarának amint joga volt Lányi leiratát tudomásul venni, épügy joga volna iránta bizalmatlanságot szavazni. De a temesvári kamara éppen ezt nem akarta. Mert Temesvár mindig mameluk politikát csinált. Kaszánya, vasut ellenében választ miniszterelnököket képviselőül. Nekik jó volt Szapáry, azután a kis Khuen-Héderváry, a nagy Fejérváry, most pedig Wekerle. A temesvári kamara ama határozatának igenis volt politikai tendenciája, mert ezzel akarta biztosítani magának a Fejérváry kormány kegyét. Ő ma is úgy érez, ahogy akkor érzett és irt.

(Az ítélet.)

Korniss Gézának, a temesvári kamara titkárnak és Rostás újabb felszólalása után a fegyelmi bíróság ítélet hozatalra vonult vissza. Hosszas tanácskozás után kihirdették az ítéletet, mely szerint a fegyelmi bírósága pernyitásnak helyet adott, de a szegedi kamara fegyelmi bíróságának ítéletét fentartotta, vagyis Rostást a fegyelmi vétségben büntésnek nem találta.

Az ítélet indokolása kimondja, hogy bár a szegedi fegyelmi bíróság ítéletének indokai a tényállást nem fedik, mégis fenn kellett tartani az ítéletet, mert a temesvári kamara választmánya hibázott, amikor a rendkívüli közgyűlés egybehívása iránti kérelem tárgyában határozott. Ez ellen Rostás dr. törvényes jogorvoslással nem érhelt, nem volt tehát más utja, mint a nyilváníosság. A cikk erős kitételeit menti az akkori szenvedélyes közhangulat, de különben is Rostás dr. saját kijelentése szerint a választmány tagjait egyéni becsültkben sérteni nem akarta. Mivel pedig a jogos kritika határát mégis túllépte, a szegedi kamara ítéletének második részét is fentartották és az iratokat a temesvári kamara fegyelmi választmányához teszik át.

Az ítélet ellen Parecs Béla dr. felelőszót jelentett be a kir. kurla ügyvédi tanácsához.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Nagymama, énekes vigjáték. (A bérlet.)
Szerda: A császár katonái, szimű. (B bérlet.)
Csütörtök: Tettegesség, vigjáték. Bemutató előadás. Utána Válás után, vigjáték. (C bérlet.)
Péntek: Koldusgróf, operett. (A bérlet.)
Szombat: Az ördög, vigjáték. (B bérlet.)
Vasárnap: Delután: Szabin nők elrablása, bohózat. Este: Vándorlegény, operett. Utolsó előadás az idényben. (C bérlet.)

* Az „Aradi Zenede” háziestélye. Fennállásának hetvenötödik esztendőjében tegnap tartotta meg második évi nyilvános hangversenyt az „Aradi Zenede”. A hangverseny programja igen szépen és változatosan volt összeállítva. Művészies zongorajátékával a kis Ungár Erzsike, hegedűjátékával Szentiványi Szeffán, szép és iskolázott hangjával Popper Ilonka tünt ki. A műsor többi száma is mind hasonlóan nagy sikert aratott, amiben főképp Kriszpin József, az intézet kiűnő igazgatója az érdem. A hangversenyen előkező és nagy közönség jelent meg.

* A tenger. Kedden este mutatja be az Uránia színház Goda G. za és Král Miklós dr. kiűnő darabját, A tenger t. A budapesti Uránia színházban szenzációs sikerrel tartják műsoron ezt a remek darabot, melyet 196 színesen vetített és 10 mozgófénykép, közülük egy teljes cethalvadászatot illusztrál. A darabot Kesztler Ede, az aradi nemzeti színház kiűnő művésze olvassa fel. Az előadás pontban 8 órakor kezdődik.

Aradi huszártisztek sportünnepe.

A díjugratás és díjlovaglás programja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Megirtuk már, hogy holnap, 28-án, az aradi ekvivaléós tisztek sport-ünnepét rendeznek a lóverseny-téren. Az ünnepség elő sportkörökben élénk érdeklődéssel tekintenek, mert ezek eddig még mindig jól sikerültek. Az ünnepség vendégek között lesznek Starhemberg Vilmos gróf, a bécs-berlini távlovaglás nyertese és Szapáry József gróf kapitány.

Alább közöljük a díjugratás és díjlovaglás részletes programját:

I. DIJ LOVAGLÁS.

(Szolgálati és saját lovakon. 2 tiszteletdíj)

1. Telegdy József hdngy sz. h. „Táncmester”. 2. Malanotti Lajos hdngy sz. h. „Darázs”. 3. Eszterházy Alajos gróf hdngy s. h. „Cserge”. 4. Sassy István hdngy p. k. „Blende”. 5. Egger G. báró kdt. s. h. „Ecset”. 6. Institoris Frigyes kdt. p. h. „Fűrész”. 7. Dickmann Egon báró kdt. f. h. „Dombó”.

II. DIJ-UGRATÁS.

(Szolgálati és saját lovakon. 3 tiszteletdíj.)

1. Eszterházy Alajos gróf hdngy sz. h. „Monamour” a Varrent. 2. Eszterházy Alajos gróf hdngy s. h. „Danilo”. 3. Egger Götz báró kdt. sz. b. „Derby”. 4. Egger Götz báró kdt. s. h. „Ecset”. 5. Wodianer Béla hdngy p. b. „Fityegő”. 6. Wodianer Béla hdngy p. h. „Grassteufel”. 7. Detrich Gyula hdngy s. h. „Cservirág”. 8. Telegdy József hdngy sz. h. „Táncmester”. 9. Malanotti Lajos hdngy p. k. „Codamica” a. Bogdány. 10. Malanotti Lajos hdngy p. k. „Ficánkodó”. 11. Spalts Péter hdngy s. h. „Flu”. 12. Spalts Péter hdngy s. k. „Furus”. 13. Sassy István hdngy s. k. „Hajadon”. 14. Sassy István hdngy s. h. „Cserge”. 15. Baross Emil hdngy p. n. „Doktor”. 16. Baross Emil hdngy sz. b. „Darázs”. 17. Dickmann Egon báró kdt. s. h. „Fodor”. 18. Institoris Frigyes kdt. s. h. „Sárvar”.

III. JEU DE BARRE.

(2 tiszteletdíj.)

1. Csoport. Detrich Gy. hdngy p. h. „Ermit. Br. Egger G. kdt. s. h. „Ecset”. Institoris F. kdt. f. h. „Drache”.
2. Csoport. Baross E. hdngy f. h. „Darázs”. Wodianer B. hdngy s. h. „Cserge”. Telegdy I. hdngy sz. b. „Táncmester”.
3. Csoport. Sassy I. hdngy p. k. „Blende”. Spalts P. hdngy s. h. „Flu”. Fr. Dickmann kdt. f. h. „Dombó”.

IV. AKADÁLYVERSENY.

(Szolgálati lovak. Távolság 4000 m. Súly 68 kg. minden verseny nyertője 2 kg. több. Tiszteletdíj az első három ló lovasának.)

1. Wodianer hdngy p. k. „Fityegő” 70 kg. vörös-kék. 2. Malanotti hdngy p. k. „Ficánkodó” 68 kg. vörös-fehér. 3. Sassy István hdngy p. h. „Doktor” 68 kg. rózsaszín-fehér. 4. Telegdy hdngy sz. h. „Derby” 68 kg. vörös-fekete. 5. Spalts hdngy s. h. „Flu” 68 kg. zöld. 6. Detrich hdngy s. h. „Sárvar” 68 kg. kék-fehér-kék. 7. Institoris kdt. s. h. „Fodor” 68 kg. vörös-sárga. 8. Egger br. kdt. p. n. „Eider” 68 kg. fehér.

V. AKADÁLYVERSENY.

(Saját részér lovak. Távolság 4000 m. Súly 65, minden verseny nyertője 2 kg. több. Tiszteletdíj az első két ló lovasának.)

1. Egger báró kdt. 65 p. k. „History” a. History 65 kg. fehér. 2. Dickmann báró kdt. 56 p. k. „Véletlen” a. Baldur 65 kg. vörös. 3. Eszterházy gróf hdngy 66 s. h. „Danilo” 65 kg. rózsaszín-fekete. 4. Malanotti hdngy 65 sp. k. „Codamica” a. Bogdány 67 kg. vörös-fehér. 5. Wodianer hdngy 65 p. h. „Grassteufel” a. Braticó 65 kg. vörös-kék. 6. Spalts J. hdngy 65 s. k. „Furus” 65 kg. zöld. 7. Sassy J. hdngy 56 s. k. „Hajadon” 65 kg. rózsaszín-fehér.

Az ünnepség bírái ezek: Drawodoli Matic

Henrik, Zedwitz Alfréd gróf és Worafka Tivadar ezredes. Breda Viktor gróf, Nebowidzky Gyula, Zech Colbert báró őrnagy, Starhemberg Vilmos gróf Szapáry József gróf, Duka Aladár báró kapitány, Porgly László és Urbán Péter, Calm Oszkár, Prichradny Henrik kapitány.

Díjakat adtak a versenyre: Matic Henrik tábornok, Az aradi hölgyek, Breda Viktor gróf, Szapáry József gróf, Purgly László Urbán Péter, Matskassy őrnagy, Prichradny Henrik kapitány. A 7. és 12. huszárezred. Schell Ernő báró főhadnagy, Telegdy József, Eszterházy Alajos gróf, Wodianer Béla és Detrich Gyula hadnagyok.

Verseny után vacsora lesz a Fehér Keresztben táncal egybeköve.

Sovagias affér Kállai Jolán miatt.

Az eltévedt ajándék.

Történt vala Győrött az Urnak ama nevezetes esztendejében, amikor Kállai Jolán még a fent nevezett városban taposta a világot jelentő, nagy sikerekkel kecsegtető deszkákat, mondom Győrben történt akkor ez a furcsa kis eset. Nem nagy dolog az egész, de érdemesnek tartjuk elmondani. Ugyanis Kállai Jolánnal az a pech esett meg egyszer, hogy nem tudta a szerejét az előadásban. Idáig még nem volna az ügyben semmi bonyodalom. Az csak ezután következik. Ugyanis Perczel Miklós főispáni titkár felbosszankodván a művész nő hanyagságán, hangos megjegyzést tett. Mire a primadonna, aki valószínűleg bal lábbal kelt fel reggel, mérgesen lekialtott a főispáni titkárnak:

— Hallgasson, mert kutyakorbácsot kap!

Ezt a kis történetet, mely minket igazán nem nagyon érdekel, csak annak bizonyosságára mondtuk el, hogy Kállai Jolán tegnap Győr városát össze-tesztelte Araddal, amennyiben vasárnap délután megint volt holmi pikáns afférje néhány indiszkrét színházlátogatóval. De ennek az aradi ügynek csak nem véres csattanója volt.

De hogy jól megértsék ezt a bonyodalmas történetet, ott kell kezdenünk, hogy vasárnap délután jékedvű, bohémlelkületű közönség töltötte meg az aradi színházat s kedves pajzanság uralkodott a nézőtérben. Az egyik páholyból hölgyek és urak egyaránt hatalmas cukor staniclikat dobáltak a színpadra a cukros kis Benkő-leánynak elismerésük legkezzelfoghatóbb jeléül.

De ember tervez, Isten végez: a cukor staniclik rossz helyre kerültek. Kállai Jolán meztelen vállára. A cukroknak eme szemérmetlen flörtölése következtében Kállai lenge blousának egyik pántja leszakadt.

Es itt következik a drámai fordulat. Kállai arcáról eltűntek a mosolygó rózsák, szeméi ijesztő lángban égtek, apró kezecskéi ökölbe szorultak és ajka vézesen hangoztatott valami szörnyű fenyegetést, amelyet azonban a zaj elnyomott. Szóval majd hogy meg nem történt a győri incidens. Ugye ez pompás dolog? De tessék meghallgatni az epilógust. Kállai Jolán egyik rendíthetetlen híve kötelességének tartotta a cukor-stanicli ügyet a lovagiaság legszentebb szabályai szerint elintézni. A hódoló ifju dalia ugyanis a cukordobásnak egyik aktív szereplőjét provokálta, mert — tetszik tudni — a leszakadt pánt és a ledobott stanicli cukor: vért kíván. A párbajra kihívott aradi ifju azonban más véleményen volt, úgy gondolkodott, hogy a cukordobás nem ér föl egy kétes kimenetelű párbaj győnyöreivel. Különben pedig egyáltalán nem tudta, hogy a primadonna imádója mi jögon provokálja őt? Nem férje, nem vőlegénye. Csak imádója. De az elv alapján — gondolta a cukros ifju — neki a fél várossal verekednie kellene, olyan nagy a primadonna népszerűsége. Ha ennek az egy imádónak kiáll, akkor sorra jönnek az összes imádók. Ez pedig kellemetlen lehetne.

Igy hát nem állt ki, ellenben — felre állt.

tés tervezete, egy másik. *Pekáry* rendőrtanácsos sürgönye arról, hogy Beke Erzsébet csalt és zsarolt, a harmadikban a rendőrség arról értesítette, hogy Beke Erzsébet a Nákó gróf nevét jogtalanul viselte. *Vázsonyi* Vilmos védő kérdi, megvannak-e azok a levelek, amelyekben Polónyi igazságügyminiszter rehabilitáció nyilatkozatát kért. *Tanu*: Az első levelében csak meghívott magához, a másodikban a válaszó körülbelül az volt, hogy ügyvédi működése ellen nincs kifogásom.

Polónyi ekkor jelentkezik, hogy a levelek eredetiben nála vannak és kész azokat bemutatni. *Vázsonyi*: Mennyit költött Excellenciád nagyatyja Beke Erzsébetre? *Tanu*: Nagyatyám körülbelül fél millió koronát költött a nőre. *Vázsonyi*: Az egyezés alkalmával miért vitt detektíveket magával Excellenciád? *Tanu*: Ezt előbb családi tanácskozáson állapítottuk meg. Elhatároztuk, hogy megszabadítjuk a nőtől az öreg urat. Személyesen mentem el nagyatyám lakására és a detektívekre a biztonság miatt volt szükségem. *Lengyel* Zoltán: Azt tetszett mondani, hogy Polónyi jóindulattal jart el. Mi érdeke volt a grófi családnak arra, hogy az életjáradékot felsemelje, talán, hogy a botrányt elkerülje? *Tanu*: Igen. *Lengyel*: A családi tanács után *Rudnay* akkori főkapitány azért adott-e detektíveket Excellenciád mellé, hogy Beke Erzsébetet szemben sikerral eljárasson?

Tanu: Azért kellett a detektívek, mert Beke Erzsébetet erőszakos asszonynak ismerték. *Lengyel*: Mennyi ideig tárgyaltak az ügyről? *Tanu*: Körülbelül tíz óra hosszat? *Lengyel*: Tud-e arról, hogy Polónyi ezt az ügyet minisztertanács elé vitte és ott azt mondotta, hogy nem Beke zsarolt, hanem Excellenciád zsarolták meg Beke Erzsébetet? *Tanu*: A kaszinóban beszéltek, hogy Polónyi a minisztertanácsban azt állította, hogy nagyatyám a vagyonát Beke Erzsébetre hagyta, ez a végrendelet meg is van, de én a vagyon magamnak tartottam meg. Erre a miniszterelnök kíséretében felkerestem Polónyi akkori igazságügyminisztert és felelősségre vontam. Ő kijelentette, hogy ezeket nem mondta, hanem mint Beke Erzsébet információt ismertette. *Lengyel*: Lovagias folytatása nem volt az ügynek? *Tanu*: *Rakovszky* Istvánnal és *Észternázy* Mór gróffal megbeszéltem a dolgot, ők azt mondták, hogy ez az ügy lovagias eljárásra nem alkalmas. *Polónyi*: Hány évig volt a néhai gróf közös háztartásban Beke Erzsébettel?

Tanu: Azt hiszem, két három évig.

Polónyit az elnök leinti.

Polónyi: Ugy tudom, több évig is. Tudja-e a tanu ur, hogy én ismertem-e előbb Beke Erzsébetet?

Elnök: Ilyet ne tessek kérdezni. Az ilyen kérdés zavarólag hat az esküdtekre.

Az elnök azután egyik bírótársára felé hajol és mond valamit.

Polónyi: Mit tetszett mondani?

Elnök: Egyik bírótársamhoz szóltam, semmi köze hozzá. Egyébként ne tessek olyanokat kérdezni, amikkel a tényállást összezavarja.

Polónyi: Meg van-e az első egyezés okirata Beke Erzsébettel? Méltóztassék megnézni, mert én nálam megvan a hiteles másolata.

Elnök: Ügyvéd ur hogyan jutott az okirathoz?

Polónyi: Rupp Zsigmond közjegyzőnél szerezttem meg.

— *Elnök*: É: mi jogon adja ki a közjegyző egy idegen család okirát?

Polónyi: É: Beke Erzsébet ügyvédje voltam.

Elnök: Mikor tetszett ezeket megkapni? *Polónyi* (*nagy zavarban*): Azt hiszem, egy évvel ezelőtt.

Elnök: Tehát a Beke Erzsébet halála után. Ezt megállapítom. Tessék folytatni.

Polónyi: A miniszterelnök és *Justh* Gyula jelenlétében megmondtam a gróf urnak, hogy amit mondtam a minisztertanácsban, nem én mondtam, hanem Beke Erzsébet információja képen adtam vissza.

Elnök: Ez vallomás, nem kérdés. (Dörögtetés.)

Polónyi ekkor ugyanazt a kérdést formájában megismétli. *Elnök*: Erre ne tessek felelni, ezt már hallottuk.

Vázsonyi: Tudott-e Excellenciád nagyatyja azokról a ketelyekről, amiket ön hangoztatott?

Tanu: Igen. — *Vázsonyi*: Megmondták-e Excellenciád Polónyinak, hogy az a nő milyen kellemetlenséget okozott már a családnak?

Tanu: Igen. *Vázsonyi*: Miért kért Excellenciád *Jeszenszky* ügyvédtől memorandumot erről az egész ügyről? *Tanu*: Kíváncsi voltam rá, hogy jogi szempontból hogyan fogja fel az ügyet.

A bíróság ezután meghitelteti *Jeszenszky* Géza dr.-t és *Nákó* Sándor grófot, mire *Zsitvay* elnök a tárgyalást délután öt óráig felfüggeszti.

Mit tud a belügyminiszter?

A délutáni tárgyaláson felolvasták *Braun* Mór vallomását, azután következett *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter kihallgatása.

A belügyminiszter eádta, hogy közvélelőssel nem tud semmit, az egész dologról nem volt tudomása, csak később *Nákótól* hallotta, hogy *Polónyi* annak idején a Beke Erzsébet ügyében nála közbenjárt és hogy egyezséget kötött Beke Erzsébettel, de a részletekre nem emlékszik. Tudomása szerint *Nákó* *Polónyi* eljárását nem tartotta zsarolásnak, de egyébként tényleg kellemetlenül érintette őt az egész ügy. *Polónyi* azt tanácsolta, hogy egyezsék ki, mert ellenkező esetben kellemetlenség lehetne. Arról nem panaszkodott *Nákó*, hogy *Polónyi* meg akarta zsarolni.

Ezután *Vázsonyi* intézett több lényegtelen kérdést *Andrássy*hoz, akit, miután egyik fel sem kérte a megeskettetést, nem eskettek meg.

Ezzel befejezést nyert a Beke-ügy és következett a Duna gőzhajózási társaság ügye. Kihallgatták *Wellisch* Alfréd vállalkozót, *Hüvös* József udvari tanácsost, *Komlós* Ágoston ügyvédet, akik mind ugyanugy vallottak, mint annak idején a *Polónyi-Hatal* fele ragalmazási pör tárgyalása alkalmával.

Nagyobb emóció támadt *Komlós* esküre bocsátásánál, mert ezt úgy *Polónyi*, mint az ügyész ellenezte. Először az ügyész, majd *Polónyi* indítványozta, hogy mellőzzék *Komlós* megeskettetését, mire az elnök ingerülten kijelentette, hogy csak egyikük tehet indítványt. A bíróság azután az ügyész indítványának mellőzésével elrendelte *Komlós* Ágoston dr. megeskettetését.

A tárgyalást holnap délelőtt fel tíz órákor folytatják.

SPORT.

+ Football-verseny Aradon. Ragyogó szép időben, lelkes és érdeklődő sportközönség előtt rendezte ez évi első pályamegnyitó tavaszi sportünnepet az Aradi atletikai klub, vendégül látván a Magyar atletikai klub B. csapatát. A verseny 4 órákor kezdődött. Az első félidőben az eredmény 1:0 a budapestiek javára. A második félidőben Arad csakhamar kiegyenlített a goalt, de a Mac újabb góljára Budapest javára billent a mérleg.

Végeredmény: 2:1 a Mac javára.

E mérkőzést megelőzőleg 2 órákor az Aradi Posta- és távirtdi tisztviselők sportegyletének football csapata mutatkozott be az Aradi atletikai klub II. csapatával. Eredmény 6:0 volt a postások javára.

+ Országos amateur birkozó verseny lesz az aradi Nyári Színházban május 10-én este. Rendezi az Aradi Atletikai Klub. 1772.

Amiről beszélnek.

Szerelmi revolver.

1.) Előkelő aradi társaságban beszélgettek a megkezdett „nagy pörnek,* a Polónyi—Lengyel afférnak esélyeiről. A társaságban a vélemények megoszlottak. Volt, aki dicsérettel ismerte el Lengyel purifikáló törekvéseit, volt olyan, aki Polónyi csodálójának csapott fel. Jelen volt a vitatkozók között *Nagy* Sándor országgyűlési képviselő is, aki szokása ellenére, türelmesen hallgatta végig az egész vitát. Mikor azt vette észre, hogy sok volt a szóból, ő maga is megkockáztatott egy véleményt.

— Nem rajongok Polónyiért, akkor sem szerettem, mikor miniszter volt. Mint képviselő azonban azt kell mondanom, hogy hozzá hasonló embert keveset ismerek.

— Miért, miért? kíváncsiskodott a társaság.

— Azért, mert ennek az embernek az egész élete a sikerek láncolata, már pedig a siker, a politikusok véleménye szerint, mindent igazol. A buta észessé válik és még a jellembeli folytonossági hiányokra is flastrom gyanánt tapad az eredmény, a siker. Polónyinak hagyományos szerencsése nem fogja cserben hagyni. Sikere lesz.

— No hát ebben több a szofizma, mint az igazság mondotta egyike Arad legkiválóbb ügyvédeknek, mert ami a sikereket illeti, elismerem, hogy van jelentőségük, de ismerek olyan sikereket, amelyekkel dicsekszenek az emberek s ha megkérjük, ki az a büszke, aki bámulaiba ejtette a világot, kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a tisztelt ur ama vak tyukok közé tartozik, amely véletlenül szemet talált. Több-kevesebb sikere mindenkinek van a politikában. Nem ér ez semmit és nekem nem is imponál. Egy sikert ismerek, amivel érdemes dicsekedni. Ez az a szerelemben elért siker. Az igaz, hogy ez talán kissé merész és új teoria, de azt hiszem, hogy a mai férfiak nekem adnak igazat. A szerelmi siker becsületos és lelkiismeretes munka gyümölcse. Ezzel érdemes kérkedni természetesen a kellő formák és a kellő diszkréció betartása mellett.

— Nem igaz, nem igaz, jegyezte meg egy hirlapíró, a szerelemben is vannak a véletlen szerencsének játéka. A mint ezt csak a minap igazolta egyik közismeri és az aradi aranyifjúsághoz tartozó fiatal ember szerelmi kalandja. Az ifju hosszabban-széltebben dicsekszik a trüffel, a mely nem annyira a maga fényes tulajdonainak, mint inkább a véletlen szezeélyének, szerencsés körülmények összetalálkozásának eredménye. Mindenütt, ahol elmondja, kiköti, hogy a legmélyebb titoktartást és diszkréciót követeli s azért ne is tessek csodálkozni azon, hogy éppen a harmincadik vagyok, akinek elmondotta a kalandját, azzal a megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki tud róla azt mondotta neki: ilyen szerencsése csak olyan szép fiúnak lehet mint ő.

Halljuk, halljuk az esetet és hadd tudjuk meg ki volt a hőse?

2.) A városi aratok egyikében játszódott le a kaland első része. Ennek a szép helynek vannak mindnapos, állandó vendégei. A legszorgalmasabb látogatója egy szépen nőtt ifju aki télen el csak kávéházi életet. Ezt azért kellett elmondani, mert az ifju barátjai azzal szokták őt, hogy aradi-asnak monduk, uzratni, hogy azt kérdik tőle: mikor alsz? Egyik bohém meg is felelt a kérdésre: a hiva alós órák alatt alszik. Ez persze

csak tréfa volt, mert az ifju szorgalmas és iparkodó. Mihelyt kitavasodik, kisie a természet ölére. A parkokat bujja. Ne tessék semmi rosszat sem gondolni. Sokkal szolidabb természetű, semhogy palandokon jártna az esztét. Sőt, a kik ismerik, azt mondják, hogy fél a nőktől.

Nos, ez a félénk ur a minap, amint a Baross-park frissen homokozott utjait rójja, olyan jelenetnek volt szemtanuja, mely egy tapasztalt nőhódítóban is jéggé fagyalt volna a vért. Rövidlátó lévén, tehát egész közéről azt vette észre, hogy egy előkelő aradmegyei földbirtokos elváltan élő neje egyik padon ül bizalmas, tetatében egy ismert aradi uri emberrel. A szerelmes párt az ifju felbukkanása egy cseppet sem hozta zavarba, annál jobban pirult azonban barátunk, aki hirtelen hátat fordított s diszkrétén eltűnt. Jól ismerte a bizalmas randevu mindkét szereplőjét s mint jól nevelt zsentlemán, nem tartotta illőnek, hogy azokat zavarba hozza.

Igy gondolkodik tudniillik ő.

3.) Másnap délben, mint mindennap, pontosan megjelent a korzón. Séta közben egyszerre csak feltukkanik előtte a nő, akit tegnap a parkban randevun ért. Egy pillanatig szembe néztek egymással, majd ő nagysága hirtelen a fiatal-ember mellé csatlakozott s így szólott hozzá:

— Bocsanat uram a megszólitásért, de sziveséget kell öntől kérnem.

— Oh kérem, csak méltóztassék. Örülök ha szolgálatot tehetek bárkinek is.

— Ismerem önt s azért arra kérem, hogy a tegnapi park-jelenetet sziveskedjék a legmélyebb titoktartással elfeledni. Én való félben lévő asszony vagyok s ön, aki jogot tanult, tudhatja, hogy férjem bizonyíték gyanánt használná fel ellenem. Különben is csak ártatlan flörtöről van szó.

— Pardon, nagyságos asszony, de én semmiről sem tudok, én semmit sem láttam, én a park tájékán a tavalyi ősz óta nem jártam, hebegte a meglepődött fiatalember, akit soha még szép asszony ilyen bizalmasan nem kezel.

— Nagyon szép öntől, hogy ilyen lovagias. Annál jobb. De minthogy úgy is tudom, hogy ezt csak azért mondja, hogy én ne aggódjam, azért még egyszer kérem, sziveskedjék önmagának megtartani a titkot.

— Hát ha már be kell vallanom, megmondom, hogy én csak sejtettem, hogy kik a padon ülök, de ha ön asszonyom ilyen kitüntetésben részesít, hogy előttem nyíltan bevall mindent, ígérem, hogy néma leszek, mint a hal. Különben is hozzászóltam a titkok megőrzéséhez. Remélem, hogy ön is tud hallgatni és senki előtt sem árulja el, hogy én hallgatást ígertem az a kikötéssel, hogy ön ezért halds lesz nekem.

— Kérem, kérem, — méltatlankodik ömagysága — hisz ez valóságos szerelmi revolverezés, csak nem gondolja, hogy...

— Én semmit sem szoktam gondolni, csak most az egyszer kell ajánlatom elfogadását kérnem, szólott a szelid természetű ur fölényes hargon.

4.) Nem akarom a társaságot az alkudozások részleteivel untatni. Csak annyit kell még mondanom, hogy ifjunkat azóta folyton a szép asszony társaságában láthatják, aki ilyen keserves árat fizetett azért, mert felköltötte az alvó oroszánt.

És ezek után tessék ítéletet mondani. Sikernek nevezhető-e a helyzetnek ez a praktikus kihasználása, melyet az irigy beavatlatlanok hódításnak kereszteltek el, vagy ömagyságának van igaza és szerelmi revolverezés a neve.

— A szerelem terén minden pozitív eredmény siker, akármilyen eszközökkel érjük is el — mondotta ki az ítéletet a hirneves ügyvéd, aki új és merész teóriájából nem hajlandó egy jöttányit is engedni.

HIREK.

A magyar Caruso.

— *Botrány a Vigszinházban.* —

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, április 27.

A newyorki Caruso-esetnek épületes párja történt tegnap este a budapesti Vigszinházban. Egy képviselőházi tisztviselő követte a nagy énekes példáját, de szemérmertlenségben és arcátlanságban jóval felülhaladta mesterét. Az előkelő budapesti színháznak nézőterén olyan botrányt rögtönzött, hogy rendőri asszisztencia is ahg tudott véget vetni a kínos jelenetnek.

A Vigszinházi botrányról ezeket táviratozza fővárosi tudósítónk:

A budapesti Vigszinházban néhány nap óta a Szatyr című pikérs vígjátékot adják. Vasárnap este is a Szatyr ment. Az előadás alkalmával teljesen megtelt a hatalmas nézőtér, ahol többek között Ágner László, a képviselőház segédkönyvtáross és egy fővárosi szabómester s annak felesége meg anyósa ültek. Az első felvonás alatt Ágner, aki háta megélt a szabómester feleségének, rátette kezét az asszony vállára. Az asszony eleinte igyekezett lerázni magáról az idegen kezét, majd mikor ez hiábavaló volt, hátraszólt és kikergette magának a konfidenciát.

Ez a figyelmeztetés sem használt. Ágner továbbra is az asszonyon tartotta kezét és mindinkább szemtelenül viselkedett. Végre észrevette a dolgot a férfi és odaszólt Ágnernek:

— *Viselkedjék tisztességesen!*

Ágner durván visszazólt:

— *Kuss zsidó!!*

A szabómester erre megragadta Ágner kezét és lelökta felesége vállairól. Ágner ekkor dühösen a férfi felé kiáltott:

— *Megállj zsidó! Felvonás után számolunk!*

Az egész felvonás ilyen épületes párbeszédakkal telt el, mert Ágner kezét minden fenyegetés dacára sem vette le az asszony válláról. Mikor a függöny az első felvonás után legördült, Ágner karon ragadta az asszonyt és a kijárat felé vonzolta. A férfi erre rendőrről kiáltott és fenyegetően szidta Ágner. A kijárat előtt óriási botrány kerekedett. A szemtelen tisztviselőt többek a nézők közül is fenyegetni kezdték két rendőr is közbelépett, úgy hogy végre sikerült a szerencsétlen asszonyt kiszabadítani Ágner kezéből.

A szabómester ma büntető feljelentést tett a főkapitányságon Ágner ellen. Feleségét, aki ópen áldott állapotban van, a tegnapi esemény annyira felzúgatta, hogy állapotja aggasztóvá vált.

— *Károlyi Gyula gróf a konviktus élén.* Az aradmegyei tartó egyesület konviktusának felügyelő bizottsága ma délután ülést tartott. A bizottság egyhangulag választotta meg elnökévé *Károlyi Gyula* gróft. Aradmegye főispánját, akitnek egy nagyobb küldöttség fogja a megválasztást tartalmazó jegyzőkönyvet átnyújtani. A felügyelő bizottság eddigi elnöke, *Urbán Iván* nyugalmazott főispán volt.

— *Az aradi Kossuth szobor mintája elkészült.* Kossuth Lajos örök dicsőségének és határozatosságának emlékszobra ügyében tartott jól látogatott ülést a *Kossuth Lajos* asztaltársaság a Jópásztorhoz címzett vendéglőben. A gyűlést azért kellett egybehívni, mert a szobor alkotója *Margó Ede* szobrászművész értesítette az asztaltársaságot, hogy a szobor egy-

hatmad nagyságu segédmintája elkészült és felkérte az elnökséget, küldje ki a szakértőit megbírállás végett. Ennek a bíráló bizottságnak a munkájáról számolt be a ma este tartott ülésen *Schwartz Zsigmond*.

Az ülésen *Nagy Kálmán* elnökölt. Bejelentette, hogy *Margó Ede* szobrass arról értesítette az elnökséget, hogy elkészült a *Kossuth* szobor egy harmadnagyságu segédmintája és arra kérte az asztaltársaságot, hogy a maga szakértőjével tekintesse meg mielőtt a gipszöntéshez fogna. A maga részéről *Ligetli Miklós* nevezte meg zsűri tagul. *Schwartz Zsigmond* utazott fel Budapestre s felkérte szakértőül *Bezeredy Gyula* szobrass. A bizottság meglekínítta a mintát s azt kitöltésnek, művészi értékűnek s a kivitelre alkalmosnak találta. A felvett jegyzőkönyv hangsúlyozza, hogy a minta lökéletesnek mondható. *Schwartz Zsigmond* ezután tudomásra hozta az asztaltársaságnak, hogy tisztelgett *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszternél s a társaság nevében arra kérte őt hogy tekintse meg a *Margó-Pongrácz* steliében készülő szobormintát. *Kossuth* megígérte, ha ideje engedé. Orvendetesen vette tudomásul az ülés a bejelentéseket. Ezután a társaság *Kovács Vince* iskola felügyelőt ünnepelte abból az alkalomból, hogy arad részére a Kultuszminisztérium tőkekereseti támogatását kikérte. *Magyar* Ferenc főnöklésére *Kovács Vince* meghatalmazottan köszöntö meg az ünnepést. *Nagy Kálmán*, *Domonkos Lajos* máltátták még *Kovács* társadalmi tevékenységét, míg *Huzó István* az asztaltársaság elnöké, *Nagy Kálmán* tette. A társaság ájfélulánig maradt együtt.

— *Polónyi és Zsitvay konfliktusa.*

Fővárosi tudósítónk táviratozza: A függetlenségi pártkörben ma szokatlanul nagy élénkség volt. *Polónyi Géza* hívei élénken tárgyalták a Lengyel—Polónyi pör tárgyalását és többek hevesen kifakadtak *Zsitvay* Leó törvényszéki elnök eljárása ellen, aki szerintük látható animozitással viseltetik *Polónyi* ellen. Elmondották, hogy *Zsitvay* és *Polónyi* között régebb idő óta ellenségeskedés van, mivel *Polónyi* igazságügyminiszter korában *Zsitvay* egyik protegáltját elhelyezte. Egy képviselő meg is kérdezte ez ügyben *Günther Antal* igazságügyminisztert, aki azonban kijelentette, hogy neki nincsen joga sem az elnök eljárására, sem a tárgyalás menetére befolyást gyakorolni.

— *Kereskedők és iparosok gyűlése Pécskán.* Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés pécskai helyi bizottsága vasárnap délután *Dózsa* Dezső elnöklésével tartotta közgyűlést. A közgyűlésen jelen voltak a pécskai ipartestület tagjai is. *Garlati János* elnök vezetésével. A helyi bizottság működéséről *Reiner Adolf* jegyző tett jelentést, kiemelve, hogy a helyi bizottság különösen a közlekedési és posta-ügyekben sikerrel védte a pécskai kereskedők érdekeit, továbbá, hogy az O. M. K. E. közbeljárására sikerült az aradi dékai adókievítő bizottságba két pécskai kereskedőt tagul beiktatni. *Baragó* Rezső, az O. M. K. E. aradi kerületének titkára hosszabb előadásban ismertette az új ipartörvény tervezetnek nevezetesebb intézkedéseit. Javaslatára a gyűlés állást foglalt amellett, hogy az új ipartörvény a kereskedők foglalkozását is kérésítéshez kösse és hogy a vásárokkal, házalókkal és a megrendelést gyűjtőkkel szemben a helyi kereskedőknek és iparosoknak fokozottabb és valóságos védelmet nyuítsen. *Dózsa* Dezső nagy érdeklődéssel hallgatott beszéddel ismertette az adóreform tervezetnek a kereskedőkre és iparosokra néző veszedelmet rejtő részét. A gyűlés a törvényvel szemben az O. M. K. E. központját további erélyes akcióra hívja fel. Egyben ki-mondták, hogy a pécskai kerület országgyűlési képviselőjét, *Vásárhelyi* Dezsőt fölkérlik, hogy

Női-, leány- és gyermek felöltők,
 valamint
nagymennyiségű BLOUSOK
 míg a készlet tart
rendkívül olcsó occasió árban elárúsíttatnak
 Neumann M. csász. és kir. udvari szállító ruhatelepe **MELLETT.** 1599

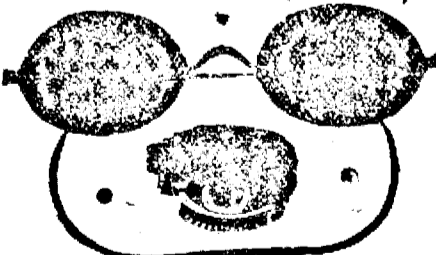
Jégszekrények
 kitünő hűtőképességgel, csekély jégfogyasztással, legjobb szerkezettel, minden nagyságban nagy választékban kaphatók.

Szabó Albert 1496
 0. cs. kir. fensége lózszer főhg. udv. szállítója
Arad, Andrassy-tér 16.

Üveg, porcellán, lámpa és konyha-berendezési cikkek nagy raktára.

Városi és megyei telefon 239.

Előrendelői Ügyintéző Üzlet.
DICK-SÁMU
 órák és látározók
 Arad, Andrassy-tér és Waltzer János-utca sarján

Arad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon Raktáron tart mindennemű színházi látározókat a legkülönbözőbb kiállításban, legismertebb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tokandé-béka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, ber, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelés szerint azonnal készíttetnek.

11411-908. sz.
Hirdetmény.
 A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké való kiképzés céljából pályázat tételre közzé.
 A részletes pályázati hirdetés és felvételi feltételek a városi levéltárban betekintheők.
 Arad sz. kir. város tanácsának 1908. évi április hó 18-án tartott üléséből.
 A városi tanács.

9848-1908.
Hirdetmény.
 Közhírré tesszük, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak a mértékhitelítői szakvizsga tárgyában 18217/IV. 8-1908. szám alatt kibocsátott rendelete fenti számra való hivatkozással a hivatalos órákon belül levéltárunkba bárki által betekintheők.
 Arad, 1908. március hó 28-án.
 A városi tanács.

Sok millió előkelő urhölgy használja
 a világhírű
Földes-féle Margit-Cremet,
 mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készítli:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
 Főraktár: 281
Török József gyógyszerésznél Budapesten.
 Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Arad legrégebb kerékpár-, varrógép-raktára és javító műhelye.

Puch, Premier-Helical
 — kerékpárok —
 és
motorok
 eredeti gyári árban kedvező fizetési feltételek mellett.
 Gummik, lámpák, nyergek, osengők rendkívül nagy választékban és jutányos árban.

Hammer | Vilmos
 műszerész
Arad, Szabadság-tér 7. szám.
 71 Telefon szám 96.

BUZIASI PHÖNIX
ÁSVANYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.
 Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus,
rendkívül üdítő asztali viz.
 Orvosiilag ajánlva. 5881 Orvosiilag ajánlva.

Ivógyógyomódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és tővényképződésénél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
 Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasfürdön.

Kirakataink megtekintését kérjük!

VERSÉNY ÁRAK!

VERSÉNY ÁRAK!

Alkalmi vétel!

Valódi keleti szőnyegek, Smyrna és Perzsa

rövid ideig

igen olcsón kaphatók.

Rosenblüh H. és Társa,

Szabadság-tér.

391

Kirakataink megtekintését kérjük!

Arany oklevéllel kitüntetve.

Braun Samu, Berger Antal és Társai

szobafestő és mázoló munkák vállalata
ARADON, FORRAY-UTCA 7.

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni, hogy Aradon **Braun Samu, Berger Antal és Társai** cég alatt **szobafestő és mázoló ipart** üzünk.

Azon körülmény, hogy cégünk az Aradon már elismert legjobb festőkből alakult meg, továbbá, hogy a munkák kivitele személyesen általunk történik, ezeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ugy egyszerű, valamint legpazarabb kivitelű szobafestő és mázoló munkákat akár helyben, akár vidéken a legjutányosabban végzünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

1403

Braun Samu, Berger Antal és Társai.

Telefon 848. sz.

Jégszekrények.

Legujabb amerikai rendszer, magyar szabadalom bej.

Jégtartány vasrácsból és sodronyhálóból

Jéggel együtt

csékely havi részletfizetésre kaphatók:

Husserl Manó

bádogosnál 1767

Arad, zsidó-templom épület.

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDÉ-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

451

Telefon 46.

Bella Stella

legjobb gummi óvszer

6 darab 2 koronás

Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindenmü fogfájást 5 perc
alatt szüntetnek az

indiai fogcseppek.

Egy üveg 70 fillér.

— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271

Földes Kelemennél Aradon.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-
utca sarok, a színház
főbejáratával szem-
ben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad
és vidéke nagybecsült közönsé-
gét, miszerint a közelgő idény be-
áltával raktáromat minden-
nemű bőrökkel felszereltem,
melyből a legszebb és legjobb
kivitelű 581

uri és hölgy cipőket
készítek,

miért is becses rendelésüket kérem
vagyok kitünő tisztelettel

WOLF J.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A tavaszi idény beálltá-
val melegen ajánlja a t.
közönség figyelmébe du-
san felszerelt raktárát
finom kivitelű

Nap- és esernyőkben.

Nassan R.

nap és esernyő üzlete 634

Szabadság-tér, Rosenblüh mellett.

Ugyanott áthuzatok és javítások
olcsón és jól eszközöltetnek.

— Jutányos árak! —

Figyelemreméltó!

Pipere áruk, Háztartási cikkek,
Kötőszerek, Gazdasági cikkek és
Gummi áruknak legjobb bevá-
sárlási forrása az ujonan megnyilt

— DROGERIA —

ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota. 1881

Levél- és
sürgönyezim: Vöröskereszt Drogeria Arad.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A NAGY PÖR.

Polónyi és Lengyel az esküdtszék előtt. A belügyminiszter és a fiumei kormányzó vallomása.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítójától.

Arad, április 27.

A mikor már régen elsimultak a hullámok, a melyeket a politikai életben annak idején föl kavart, a Polónyi-Lengyel-pör ma hétfőn, végre a budapesti esküdt-bíróság elé került. Az alatt a másfél esztendő alatt, a mely eltelt addig, a míg Polónyi Géza volt igazságügyminiszter panasza Lengyel Zoltán ellen megérett a főtárgyalásra, az ügy elvesztette minden politikai vonatkozását s a régi ellenfelek sok tekintetben teljesen megváltozott körülmények között találkoztak ismét az esküdtbírák előtt. De azért nem kevésbé volt érdekes a mai tárgyalás, mert az ellenfelek ellenséges indulata nem változott.

Az előzmények.

A pör előzményei még élénk emlékezetben vannak, bár csaknem másfél esztendőre nyulnak vissza. Polónyi Géza akkor még igazságügyminiszter volt. Lengyel Zoltán pedig a függetlenségi párt tagja. A lavinát, a mely egyre nagyobb botránnyá dagadva, véül arra kényszerítette Polónyi Gézát, hogy az igazságügyminiszteri széktől távozzék, néhai Halmos János volt polgármester indította meg egy megjegyzésével, a melyet a múlt év január 9-én a fővárosi közgyűlésén a tárgyalóban tett Polónyi Géza ellen. Halmos János megjegyzését közzétűk is. Polónyi Bolgár Ferenc és Kaas Ivor báró után lovagias elégtételt kért a volt polgármestertől. Halmos azonban megtagadta az elégtételt és a következő nyilatkozatot tette:

Bolgár Ferenc és Kaas Ivor báró urak ma fölkerestek, hogy Polónyi Géza igazságügyminiszter ur megbízásából fölme nyilatkozatot kérjenek. A nyilatkozatot ilyen formában *megtagadom*, de az ügy elől kitérni, ha már arra provokáltak, nem akarok. Azt kívánják fölme tudni, hogy mi volt a tapasztalatom Polónyi Géza ur mint törvényhatósági bizottsági tag szereplésében? Megmondom nyíltan. *Bizottsági tanságot vagyonszerzésre használt föl.* Több esetben ugyanabban az ügyben szerepelt mint ügyvéd és mint törvényhatósági bizottsági tag föl szólalt, vagy közbenjáró. Egyik vállalat ügyében terjedelmes beadványt hozott délelőt szignatura nélkül és délután, vagy másnap ugyanabban az ügyben föl szólalt s a közgyűlést egy gyár kihelyezésére kapacitálta.

Ez a nyilatkozat, amely Magyarország igazságügyminisztere ellen irányult, természetesen nagy fölhangot keltett és a minisztertanácsot is foglalkoztatta, a mely úgy határozott, hogy Polónyinak sáfópórt kell indítania Halmos ellen. A sajtóörökből azonban, miként ismeretes, nem lett semmi, minthogy Halmos orvosának, Wein Manó dr.-nak közbenjárására visszavonta vádjait.

Az ügy ezzel befejezettnek látszott, de akkor váratlan fordulat állott be. Lengyel Zoltán, aki akkoriban már csak névleg volt a függetlenségi párt tagja, de valójában nyíltan állást foglalt a függetlenségi párt és a kormány ellen, a Napban *Vádat emelek* című cikkelyében magáévá tette Halmos vádjait és magára vállalta azok bizonyítását. Ugyanaz nap történt ez, a mikor január 22-én este a függetlenségi párt értekezlete Lengyelt kizárta a pártból. A minisztertanács újabb határozatából

ekkor Polónyi még mint igazságügyminiszter január 29-én megtette a följelentést Lengyel Zoltán ellen, de nyomban utána lemondott állásáról és lemondását a képviselőháznak február elsején tartott ülésében be is jelentette. Lengyel Zoltán támadása ezzel elvesztette politikai karakterét és az ügy teljesen a bíróság kezébe került, a mely megindította a nyomozást s miután Lengyel Zoltán mentelmi jogát a képviselőház föl függesztette, március 4-én hallgatta őt ki először Kiss István vizsgálóbíró. Polónyi Géza rágalmozásért és *Schönberger* báróné ismeretes levelének közléséért levéltok megsértéséért tette meg a följelentést Lengyel Zoltán ellen, de az utóbbi ügyben úgy a vizsgálóbíró, mint a vádtanács megszüntette az eljárást s így csak azok a vádak alkotják a pör tárgyát, a melyeknek bizonyítására Lengyel Zoltán *Vádat emelek* című cikkelyében vállalkozott. A cikkelynek emez az ügyészség által inkriminált részei a következők:

Magamévá teszem Halmos János volt polgármesternek kimondott, de bünygyi rémregevényekbe illő módon visszavont vádjait. És az esetek közül már ma is vállalom négy konkrét esetben bizonyítását, ezek a Cséry-féle ügyre, a Dunagőrháló-társaságra, a Köztű és Városi Villamos vasútra és a Geschwind-féle győzre vonatkoznak. Magamévá teszem, a Beke Erzsébet-féle szerelési ügy vádjait. Polónyi Géza ügyvéd korában Beke Erzsébettel szövetségre mezszerelte Nákó Sándor prófót, a jelenlegi fiumei kormányzót. Lehetetlen, hogy a szerelő és szerelő egy kormányzati tag lehessenek.

Miközben a bírósági eljárást ebben az ügyben folyt a budapesti törvényesáken, Polónyi Géza, miként ismeretes, a bünygyi járásbíróságnál rágalmozás és becsületsértés miatt följelentést tett *Heltai* Ferenc volt képviselő és *Komlós* Ágost ügyvéd ellen, a kik, miként a vizsgálóbíró előtt tett vallomásukból hiderült, annak idején, a mikor Halmos vádjait nyilvánosságra juttattak, egy kávéházban oly nyilatkozatot tettek, a melyben Polónyi rágalmozást látott. A pör tárgyalása a bünygyi járásbíróság előtt indulva Heltai Ferenc és Komlós Ágost elhárításával végződött, de az ítélet formai okokból megsemmisítették.

Polónyi Géza Lengyel Zoltán ellen indított sajtópörének tárgyalására más esküdtbírószék kihirdetését kérte, de a Kuria ezt a kérelmet elutasította s így a tárgyalás a budapesti esküdtbírószék előtt folyt Zsitvay Leó dr. kuriai bíró elnöklésével. A vádat Balász Elemér dr. királyi ügyész képviseli, a sértett Polónyi Géza személyesen, külön ügyvéd nélkül jelent meg a tárgyaláson. A vádlottat, Lengyel Zoltánt Vázsonyi Vilmos dr. országos képviselő védte.

A megostromolt törvényszék.

A tárgyalás iránt óriási mértékben nyilvánult meg a közönség érdeklődése. Az Alkotmány utcában, a Merkó-utcában, a törvényszéki palota két kapuja előtt egyre nő a tömeg, amely idénként zajos tüntetésben tér ki egyik vagy másik fél mellett. Mindenki be akar jutni a második emeleti esküdtszéki terembe, hogy közvetlen szemtanuja legyen a nevezetes páros viaskodásnak. Hely azonban nagyon kevés van. A telongás és esetleges zavargás megaka-

dályozására nagy rendőri készültség vonult ki. Ötvennégy rendőr képviseli a rendet és a közbiztonságot *Schmidt* és *Benicsky* felügyelő vezetése alatt. A rendőrség nemcsak a kapukat, hanem a tárgyalóteremhez vezető folyosókat is elzárta, hogy a szabad közlekedést lehetőleg föntartsa. Jóllehet minden talpalattnyi helyre jut egy rendőr, egymást érik az afférek, a pofonok és a közönség ideges türelmetlenségének egyéb megnyilvánulásai.

A tárgyaló-teremben.

Féltizkor már rogyásig tömve van a hallgatóság részére fenntartott hely. Az országgyűlési képviselők a három részre osztott karzatot foglalták el.

Először Polónyi Géza foglalja el helyét. Oldalán a fia, Polónyi Dezső ül. Mellette és előtte az akták egész tömege, az aktákon túl pedig Balász Elemér kir. ügyész.

Most vagy tizenöt kötet hatalmas, nagy könyvet helyez el egy szolga a vádlottak padján. Bekötött lapok, amelyekre Lengyel Zoltánnak lesz szüksége a bizonyítási eljárás alatt. A könyvbástya mellé ül Lengyel Zoltán, a vádlott. Előtte egy kis asztal van. Mögötte a védői asztalnál foglal helyet Vázsonyi Vilmos, a védő.

A hangulat valóságos ünnepélyes, amikor Zsitvay Leóval élén bevonul a bíróság. Körülbelül tíz óra, amikor az elnök e szavakkal megnyitja a tárgyalást:

— A mai napra kitűzzük tárgyalásra Polónyi Géza országgyűlési képviselőnek mint főmagánvádlónak Lengyel Zoltán ellen sajtó útján elkövetett rágalmozás címen indított bünygyét. A vád „A Nap” 1907. január 21. számában megjelent, „Vádat emelek...” című cikket inkriminálja. A közvédat dr. Balász Elemér ügyész képviseli. Megállapítja, hogy a felek megjelentek.

Ezután az esküdtszék megalakítására került a sor. Az esküdtök a megalkulás után elfoglalták helyüket. Az elnök hosszú magyarzó beszéddel tanítja ki őket és megígérteti velük, hogy újságot nem olvasnak a pör folyama alatt.

A vád.

Miután az esküdtök letették az esküt, az elnök felolvastatta az ügyész vádjait rendelkező részét, amely már ismeretes a lapokból. Lengyel Zoltán kéri az egész cikk felolvasását. Az elnök megtagadja a kérés teljesítését, mert egyelőre csak az inkriminált rész tartozik az ügyre.

A vádlott kihallgatása.

Az elnök Lengyel Zoltánt, a vádlottat szólja elő.

Az elnök: Megértette a vádlottat?

A vádlott: Igen.

— Bírőnek ézi magát?

— Nem.

— Ön gondoskodott arról, hogy a cikk megjelenjen?

— Igen.

— Miért nem ézi magát bünygynek?

— Mert közérdekből tettem közre a cikket.

— Volt önök között azelőtt is ellenséges viszony?

— Nem. Tíz-án politikai küzdelemből eredt az ügy. A gyűlölet nem ismerem. Az alkalmat, amikor a cikket meg kellett írnom, Halmos ismeretes nyilatkozata szolgáltatta, mert nem lehetett engedni, hogy egy halálosan beteg embertől kiközösítettek egy olyan nyilatkozatot.

— Ön a nyílt levél közzétételében lépett ki a függetlenségi pártból?

— Nem léptem ki, hanem egy város ülésén, történetesen a cikk megjelenése napján, kivártak. Köztem és a párt között politikai ellentétek voltak. Azt kívánom, hogy függetlenségi politikát csináljunk és a vezetők között ne tűrjünk inkorrekt embereket.

Az elnök elrendeli az inkriminált cikk felolvasását.

Vita Vázsonyi körül.

Vázsonyi Vilmos védő az egyszerűsítés céljából arra kéri az elnököt, hogy a bizonyítási eljárás megkezdése előtt terjesztesse elő a felekkel az esetleges indítványokat.

Balász Elemér ügyész: Már többször hallottam, hogy Vázsonyi Vilmos dr. ebben az ügyben mint védő szerepel. Konstatálom, hogy a vizsgálat során bejelentettem mint tanút és a bíróság nem rendelte el tanukép való kihallgatását. Véleményem szerint és a bűnvádi perrendtartás értelmében a tárgyalásra tanukép kellett volna megidézni.

Az elnök: Ezt a kérdést most még nem intézhetjük el. Előbb...

Az ügyész: Bocsnát, nekem semmi kifogásom sincs az ellen, hogy Vázsonyi védő legyen, csak megjegyeztem, hogy tanunak kérttem beidézését.

Az elnök: Akkor mindaz fölösleges, amit eddig előterjesztett az ügyész ur. (Dörögtetés.)

Az ügyész: Bármit átározzon a bizonyítás sorrendjére vonatkozólag a törvényszék, tisztelettel megnyugszom.

A bíróság visszavonul tanácskozássra, hogy határozzon Vázsonyi előterjesztéséről.

Csaknem fél óráig tartó tanácskozás után nyitotta meg a tárgyalást ismét az elnök. A határozatot Mikovics bíró olvasta föl.

A tanács kimondja, hogy a bizonyítási anyag elrendezése, a tárgyalás sorrendjének a megállapítása, a pótlások fővétele kizárólag az elnök joga.

Vázsonyi a határozat ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Beke Erzsébet.

Jeszzenszky Géza nagyszentmiklósi ügyvéd az első tanu.

Az elnök: Tudja azt ön, hogy Beke Erzsébet az öreg gróftól, Nákó Sándortól, a mostani fiumei kormányzó nagypapjától végkielégítést kapott?

A tanu: Ugy tudom, hogy kapott. — Véglegesen rendezték a végkielégítést? — Igen, gróf Nákó Sándor, a jelenlegi fiumei kormányzó. Az okiratot az ő részéről Löwengárd János ügyvéd és Beke Erzsébet ügyvédje szerkesztették. — Ki volt az az ügyvéd? — A nevére nem emlékszem biztosan. Egy fővárosi ügyvéd volt. — Polónyi Géza? — Nem. Egészen bizonyos, hogy nem Polónyi. A végleges elintézés után Polónyi Beke Erzsébet megbízásából négy levelet intézett Nákó grófnak. Az első levélben arra kérte a grófot, hogy latogassa meg a Beke-ügyben. Erre a kegyelmes ur nem válaszolt. Azután engem bizott meg a gróf, hogy tárgyaljak ebben az ügyben. Beke Erzsébet ugyanis egy közjegyzői okirat alapján, amelyet az öreg gróf helyezett el, újabb követeléseket támasztott. — Ön mit tanácsolt a grófnak? Az ön véleménye mi volt? — Szerintem Beke Erzsébetnek nem volt joga újabb követelésekre és ezt a véleményemet el is mondtam a grófnak. De hogy kikerüljünk a meghurcoltatást, megárpodtunk abban, hogy egyezséget kötünk. — És megkötötték az egyezséget? — Igen. Hatezer korona évszázadot állapítottunk meg. — A tárgyalásban részt vett Beke Erzsébet is? — Nem. — Az okiratot Beke Erzsébet aláírta? — Igen. — Ő is? — Én is. — Polónyi apellált a grófi család gavalier voltára és emlékezte az ügyet az újságokban való esetleges szellőztetésre? — Igen. Esküt tehet ön erre? — Igen.

Az ügyész: Ismeri ön az első okirat tartalmát? A tanu: Igen. — Körülbelül mennyi lehet az összeg, amelyet a gróf Beke Erzsébetnek juttatott? — Nem tudom bizonyosan. — Az ön által szerkesztett okiratban 6000 korona évszázadot állapítottak meg? — Ugy emlékszem. — Váihajja azt ön, hogy Polónyi díjat követelt a gróftól? — Nem. — Mondta azt Polónyi, hogy ő gondolkodik a lapokban való közzétételéről? — Nem. — Olyan volt a színe a lapok említésének, mintha Polónyi azzal fenyegetőzött volna? — Nem.

A tisztességes ügyvéd.

Vázsonyi Vilmos: Beke Erzsébet olyan viszonyban volt az öreg gróffal, hogy szabadulni kellett a karmat közül? Az elnök: Bocsnát! Ez a kérdés személyes viszonyokat érint és

személyeket sért. Vázsonyi: Azt akarom igazolni, hogy olyan nőnek, mint amilyen Beke Erzsébet volt, ügyét tisztességes ügyvéd nem vállalhatja el.

Az elnök: Még a rablógyilkos ügyét is védi az ügyvéd. Ez az egyik. A másik az a kinevelés, amelyet az elhunyt iránt tartozunk. Hanem úgy teszem föl a kérdést, hogy olyan nő volt-e Beke Erzsébet, hogy a vele való összeköttetés egy öreg urra nézve eléggé diszkreéten ki nem fejezhetőleg kellemetlen volt?

Igen. — Bűnvádi eljárás volt folyamatban Beke Erzsébet ellen? — Igen, zsarolására. Vázsonyi: Mennyi vagyonhoz jutott Beke Erzsébet a viszony révén. A tanu: Körülbelül 200.000 koronához. — Az öreg gróf maga akart tőle szabadulni? — Igen. — Az öreg gróf hogyan távozott el Abbázából, Beke Erzsébetől? — Abban a ruhában, ami rajta volt. Valósággal szöknie kellett. — Tud ön arról, hogy Beke Erzsébet revolverrel megfenyegette Nákó Sándor gróftól és ügyvédjét, Löwengárd János dr.-t? — Erről nem tudok. — Mikor őt találkozták Beke Erzsébettel Polónyi irodájában, mit mondott önnek? — Panaszkodott, hogy nem tud megélni. — Beszédéből ki lehetett venni, hogy mélyen süllyedt nő? — Nem. — Komolynak tartotta ön azt, hogy a dologból botrány lesz, éppen Polónyi irodájából kifolyólag? — A gróf ur félt a botránytól. De hogy miért, azt nem tudom. — Nem azért, mert az ügy Polónyi irodájában volt? Az elnök: (közbeszól:) Ezt magától a gróftól tessék megkérdezni. — Az évszázadok Beke Erzsébethez vagy Polónyi irodájába küldték? — Beke Erzsébetnek. Kivéve egy hátralékos összeget, amelyet Polónyi irodájába küldtünk. — Mennyi volt ez az összeg? — Körülbelül ezer korona. — Az iroda küldött felszólítást? — Igen, mert egy napot késtünk. — Ezenkívül is küldött felszólítást Polónyi irodája. — Egy ízben, amikor 72 fillér portó levonásáról értesített.

Az elnök: Amikor a lapok már szellőztették az ügyet. Polónyi Géza kért nyilatkozatot a gróftól? A tanu: Egy esti lap írt róla csak, a „Budapesti Napló”. Polónyi akkor olyan nyilatkozatot kért a gróftól, amely az ő működési korrektségének tüneti föl a Beke-ügyben. — És kapott nyilatkozatot? — Igen. — Tud-e ön arról, hogy Beke Erzsébetnek úgy ajánlották Polónyit, mint az egyetlen, aki ebből még pénzt tud kifacsarai?

Hallottam Beke Erzsébetől, hogy Rupp Zsigmond közjegyző mondta neki, hogy ezen a dologon csak Polónyi Géza tud segíteni.

Lengyel Zoltán még több kérdés: Intézett a tanuhoz, majd az ügyész indítványozta Polónyi Gézának tanukép való kihallgatását. Polónyi hozzájárul az indítványhoz, vagy na nem ilyen értelemben határoz a bíróság, kéri, hogy ő is kérdéseket intézhessen a tanuhoz. Az elnök helyt ad a kéréseknek, előbb azonban tíz percet felfüggeszti a tárgyalást, amelyet egy órakor folytatnak.

Szünet után Polónyi Géza intéz kérdéseket Jeszenszkyhez.

A tanu — ugymond — többféle zsarolásról és magatelteltásról beszél. Melyik ez a tündőben történt? Tanu: Minden esetre 1904. évtől. — A tanu felelelezte azt, hogy én mind ezekről tudomásom birhattam. Mi okból gondolta ezt és van-e tudomása arról, hogy én már előbb is ismertem volna Beke Erzsébetet? — Nincs tudomásom erről. — Közöltem a tanu ural, hogy ennek a dolognak egyéb családi részletei is vannak, amelyeket most az éhlt emléke iránt való tekintetből nem részletezhetek. Van ezekről tudomása? — Én úgy fogtam fel a dologot, hogy nem ez a Beke Erzsébettel való összeköttetés érintette az elhunyt gróf emléket kellemetlenül. — Nem mondtam-e éppen a tanu ural, hogy arra is közre akarok működni, hogy a jövőre részve se támasz-hasson többé Beke Erzsébet semmiféle követelést és hogy az okiratokat és fotográfiákat a gróf viszapajja?

Tanu: Igen, ez én is követeltem. — Van-e tudomása a tanu ural arról, hogy a közjegyzőleg is ezt okirat, amely Beke Erzsébet javára intézkedéseket tartalmazott, súlyos kötelezettségeket foglalt magában Nákó Sándor gróffal szemben? Erről tudok. Ez az az okirat, amely Rupp Zsigmond közjegyzőnél van leéve.

Lengyel Zoltán megállapítja Jeszenszky vallomásából, hogy ő tud arról, hogy Beke Erzsé-

bet Vázsonyit akarta ügyvédnek, de az, miután meg tudta, hogy Beke Erzsébet kicsoda, nem vállalta el ezt az ügyet.

A fiumei kormányzó vallomása.

Ezután Nákó Sándor gróf v. b. t. t. fiumei kormányzó kihallgatása következett.

Az elnök kéri, mit tud közvetlen tapasztalásból a Beke Erzsébet ügyről, majd azt kéri, volt-e tudomása arról, hogy nagyatya bizonyos diszkreét természetű és indiszkrét következményekkel járó viszonyt folytatott Beke Erzsébettel. Tanu: Igen. — Elnök: Kit bíznak meg önök, hogy nagyatyjukat e viszonytól megszabadítsák? Tanu: Ügyvédünket, Löwengárd János dr.-t. Nagyatyánk kívánságára egy okiratban biztosítottuk Beke Erzsébet jövőjét. És kötelező az örökösökre nézve, de ez egyoldalú szerződés volt. Elnök: Hova lett ez az okirat? Tanu: Nálam maradt. Azt tartalmazza, hogy Beke Erzsébet kap készpénzben huszezer koronát, a következő évben hatezer, azután évente háromezer koronát. 1908-ban levelet kaptam Beke Erzsébetől. Azt írta, hogy ő tudja, hogy nagyatyám bőkezű intézkedéseket tett javára végrendeletében és kéri, hogy köszöjsem a végrendelet e részét Rupp közjegyzővel. Megírtam neki, hogy a végrendeletéről szerzett információja tévedés. Ekkor újabb igényekkel lépett fel. Elnök: Igaz, hogy Rupp közjegyző adta Beke Erzsébetnek azt a tanácsot, hogy legjobb, ha Polónyinhoz fordul.

Tanu: Én 1903-ban kaptam az első levelet Polónyi Gézától. Felszólított, hogy keressem fel az ügy békés elintézése céljából. Én nem mentem el, mire három négy levelet váltottunk. Elnök: Ismerte-e Polónyit azelőtt? Tanu: Igen. Képviselőtársam volt, egyszer egy peres ügyben kértem is tőle tanácsot.

Elnök: Jó viszonyban voltak ez alkalommal? Tanu: Ezt nem tudom. Elnök: E ment azután Polónyi irodájába? Tanu: Igen beszéltem vele két detektív jelenlétében, Beke Erzsébetről volt szó és Polónyi azt mondotta, hogy Beke pert akar indítani. Mondtam neki, hogy ez jogtalan, erre azt felelte, hogy Beke tízenkétezer koronát akar, ő azonban hatezer koronáért megcsinálhatja a dolgot. Azt feleltem erre, hogy előbb az ügyvéddel fogom megbeszélni. Elnök: Ha Excellenciád simán akarta kezelni a dolgot és kész volt áldozatokra is, hogy van mégis, hogy nyilvánosságra került az ügy? Tanu: Nem tudom, semmi részem nem volt benne. Vadászaton voltam akkor és mikor hazajöttem, Jeszenszkytől tudtam meg az ügyet. Elnök: Nem tett ön a közlemény miatt semmit? Tanu: Én nem, de Jeszenszky is én is kijelentettük Polónyi akkori igazságügyminiszternek, hogy nincs részünk a cikk megjelenésében. Elnök: Később nem beszélt az igazságügyminiszterrel? Tanu: Kaptam tőle egy levelet, azt írta, hogy a Beke-ügyben és egy fiumei dologban akar velem beszélni. Meglátogattam s akkor azt kérdezte tőlem, mit szólok a nagy eseményhez? Semmit, válaszoltam. Felkért azután, jelentsem ki írásban, hogy a tényállás nem felel meg a közleményeknek. Másnap ezt írta: „Levelemből kimaradt egy passzus, az, hogy ügyvédi ténykedéseimet korrektnek találták.” Írtam erre egy másik levelet, amelybe beleírtam, hogy nincs kifogásom valóm ügyvédi ténykedése ellen.

Az egyik bíró megkérdezte:

— Jóindulattal szólította fel Excellenciádat Polónyi a Beke-ügy elintézésére? Tanu: Azt hiszem, igen. Az ügyész: Tett-e Excellenciád feljelenést Beke Erzsébet ellen? Tanu: Több feljelentés, illetőleg terv van elhunyt nagyatyám iratai között. Az egyik egy feljelen-

a képviselőházban az iparosokra és kereskedőkre sérelmes adóreform ellen foglaljon állást.

— Kossuth Ferenc és az iparosok. A Gyár-
iparosok Országos Szövetsége — mint fővárosi tudósítónk jelenti. — tegnap tartotta közgyűlését, amely után bankett volt. A banketten Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter beszédet mondott, amelyben többek között ezt mondotta: „A vágyódásom, hogy az a kör, amely most itt körülöttem van, szaporodjék és gyarapodjék ebben az országban. Azt hiszem, nem szabad nekünk nyugodnunk mindaddig, amíg Magyarországból iparos államot nem teremtetünk. Magyarország ekkor gazdag lesz, a gazdagsággal pedig együttjár az egyéni és az állami önállóság, mert gazdag ország független ország, szegény ország, szolga ország.” Szterényi József államtitkár is beszélt ezután szintén a gazdasági önállóságról.

— A temesvári kiállítás nyertesei. A temesvári élelmiszer kiállítás zsűrije tegnap osztotta ki a díjakat, amelyekből aradiak és Arad környékiek is sokat kaptak. Ezeknek a neveit itt közöljük: Nagy díjat nyertek: Domány József (Arad) Szilágyi és társa (Arad), Tagányi István örökösrel és Szabó Zoltán (Arad). Képzőművészeti díjakat nyertek: Adelman Károly (Ujszentanna), Czeiler István (Arad), Hamp József (Győrök), Ifj. Ingerl Alajos és Ingerl József (Lippa), Quirini Sándor (Arad), Ruttkovszky Ferenc (Arad), Salvator kötszergyár (Arad), Winkler és Faragó (Győrök), Weszely Béla (Lippa). Oklevelet nyert: Kaufmann Jakab (Győrök).

— A bajai bűnpör. Szabadkáról táviratozzák: A bajai bűnpör tárgyalásának mai napján a szakértőket hallgatták ki, még pedig: Kossutány Tamást, az országos kémiai intézet igazgatóját, Pekár Dezsőt, Buchbök egyetemi tanárt és Neuman Zsigmond ellenőrző szakértőt. A szakértők azt vallották, hogy a bank főkönyvének megjelölt helyén gummival és körömmel vakarások történtek. A két szám előtt Eckertnek és feleségének neve állott, később Wagner Jenőre és Horváth Istvánra igazították ki. Pekár Dezső szakértő bejelentette, hogy az ügyben abszolút igazságot mondani nem lehet, csak logikai uton fejtheti ki véleményét.

— A fővárosi Kossuth-szobor. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A főváros tanácsa ma foglalkozott a Kossuth-szobor pályázat ügyével és Róna József óvását figyelembe nem véve, elhatározta, hogy a pályadíjakat kiadja.

— A felső leányiskolában kevés a tanterem. A felső leányiskola igazgatója Gula János azonnal a kérelemmel fordult a város közgyűléséhez, hogy a Hasezinger utcai elemi iskolában engedje át a vezetése alatt álló tantermet részére néhány termet. A felső leányiskolában az idén is minden tanterem túl van zsúfolva s a jövő iskola évre annyi előjegyzés történt, hogy az igazgató nem tudja a jelentkezőket elhelyezni. Hogy a szülőket ne kelljen elutasítani, akik a felső leányiskola iránt nagy bizalommal vannak, a várostól kér addig is segítséget, míg az új iskola épületben helyezkedik el a felső leányiskola.

— Egy képviselő bűnügye. Budapesti tudósítónk jelenti: Ivánka Imre orsz. képviselő Szávost Emil fővárosi nagykereskedő ellen a lapokban megjelent cikkei miatt sajtópert indított és egyidejűleg bűnvádi feljelentést tett ellene sikkasztás és csalás miatt. A feljelentés elmondja, hogy Szávost az Ivánka családot vagyonaiból kifosztotta, váltókat csikart ki tőlük, aztán pedig fizetésképtelenséget jelentett. A hitelezők az összes váltókat peresítették és az óriási költségek a családot a teljes anyagi romlásba sodorták. Kijelenti továbbá Ivánka, hogy

Sávost két darab váltóját érvényesítette jogtalanul ellene és édesanyja ellen. A képviselő feljeleníti ezután Róna Mór pénzügynököt, mint bűnsegédet, aki Szávostnak manipulációban társként szerepelt.

— Házasság. Lovrita Ardor, a pesti hazai első takarékpénztár tisztviselője e hó 2-án kötött házasságot Lang Anna kisasszonnyal Alsószőlőn.

— Gyermek halál balesete. Nagyhalmágyról jelenti tudósítónk: Táacs községben Csizma János odaváló lakos három és fél éves fia tegnapi reggel, mielőtt az anyja a patakna mosott és atyja az udvarban foglalkozkodott, leesett az ágyáról s a nyitott tűzhely mellé ült. Pár pillanat múlva az inge tüzet fogott s a kis fiu oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy tegnap kiszenvedett. A kir. ügyészség a szülők ellen gondatlanság miatt folyamatba tette az eljárást és elrendelte a kis áldozat holttestének felboncolását.

Kerülőre települő szegény családot megrendítő baleset ért Kunágotán e hó 25-én. Amint kecsin felpakoiva ment át a községen Mikite János kovácsházi iparos családja, a kocsi megbillenése közben az anya, aki két kis gyermekét ölében tartotta, egyik kis gyermekét a kocsi kerek alá ejtette, aki súlyos fejszódás miatt azonnal meghalt.

— Ujdenség Aradon. Perfekt megtanított bárkit 4 hét alatt Yost legelterjedtebb rendszerű gépen írni, nemkülönben elvállalok mindennemű írásbeli sokszorosítási munkát pontosan és hazaszállítva a legolcsóbb ár mellett. Megkeresések Farkas Ferenchez Zoltán-utca 3. 12—3 és 6—8 óráig. 1656

— Alkalmi vétel. 400 darab kerti szék és 100 darab asztal, nyári vendéglő helyiség, esetleg kerti helyiségekbe alkalmas, olcsó áron eladó. A butorkészítő iparosok szövetségénél, Atséli Péter-utca 3. 1725.

— Vass szálloda. Kényelmes szobák, villanyvilágítás, olcsó szobaárak. Naponta saját omnibusz rendszerű közlekedés. 1535

— Molypusztító és rovarpor legjebb minőségben Vojtek és Weiszna Aradon. 191.

• A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás •

SALVATOR

vess- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

• Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lippózi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolffrakpart 8. •

1901

Időjósítás.

Az országos meteorológiai intézet jelentése.
1908. április 28-án.
Semmit, vagy elvéve csapadék.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Pályázat bírói állásra. A Lauka József volt aradi törvényszéki bíró áthelyezésével megüresedett bírói állásra ma járt le a pályázat, amelyre negyven pályázat érkezett be az aradi törvényszék elnökéhez.

§ A dánosí bűnpör. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma, a dánosí mészárlás tárgyalásának ötödik napján is nagy érdeklődés nyilvánult a bűnpör részletei iránt. A mai nap minden fontosabb esemény nélkül múlt el. A vidékről érkezett tanukat hallgatták ki, akik nagyjában valamennyien ugyanazt vallották, fontos részletet azonban nem tudtak mondani. Vecserek Sándor, aki Alkönyáregyházán hentesmester, érdekesen vallott:

— A gyilkosság idejében annak a hónapnak 18-ik napján bejött hozzám egy cigány, szalonnát vett és pálinkát a forintos-

ból. Nagyon siettettem engem, azt mondta, hogy várnak rá a társai.

— Megismerné azt a cigányt?

Vecserek Sándor körölnéz. Izgatottan figyel a közönség. Aztán rámutat Kolompár Balog Tatra:

— Ez az! Biztosan tudom! Vasas felől jöttek a cigányok, 18-án, tehát a dánosí gyilkosság előtt való napon.

Kolompár Balog Tuta: Hazudik, nem igaz, nem voltam ott. Eladta maga, hentes ur, a lelkeit a csendőröknek!

Ezután még több vidéki tanut hallgattak ki, akiknek nagy része felismerte a cigányokat. A tárgyalást holnap folytatják.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

A Magyar Benoldgáz Részvénytársaság közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

A Magyar Benoldgáz Részvénytársaság vasárnap tartotta II. évi rendes közgyűlését az Arad csanádi Egyesült Vasúak dísztermében Sármezey Endre elnöke alatt, melyen a részvényesek nagy számban vettek részt.

Sármezey Endre elnök a közgyűlés határozatképességét megállapítván, a jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr., a társaság ügyészét, annak hitelesítésére Bácskay Béla dr. és Percz Béla dr. részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság jelentését Lészay Ottó vezérigazgató terjesztette elő, melyet a következőkben ismertünk:

— Másodizben van szerencsénk — mondotta — az igen tisztelt közgyűlés színe előtt megjelenni, hogy beszámoljunk ifju iparvállalatunk haladásáról, elért üzleteredményeiről. Amint a közvetett mérlegről látni méltóztatik, a második üzletévben 25,033 01 K. nyereséget értünk el, ugy, hogy abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy nemcsak eleget tehetünk a múlt évi közgyűlésen meghatározott tőkefelemelésből ránk hátrahagyott 6°/_o os kamatfizetési kötelezettségnek, hanem a régi részvények után is 6°/_o ot fizethetünk. Az elmúlt év folyamán Budapesten fióktelepet létesítettünk, mely az üzletszerzés szempontjából hatalmas szervnek bizonyult. Vállalatunk ezzel bebizonyította, hogy nemcsak egy vidék szűkebb köré szorítkozik, hanem gyártmányaink országos jelentőségűek és megérdemlik, a hazánk fővárosában székelő mértékadó körök, valamint az ország minden részéből oda fölrándulók figyelmét. Az üzletszerzéses reklám általános szempontján kívül a budapesti üzlet mint raktár is lényeges szerepet játszik forgalmunk kialakulásánál, amennyiben vidéki telepeinkhez a csilárokat a vevők ott válogatják. A budapesti fióktelep, mely eddig is teljesen igazolta az igazgatóság várakozását ma már vállalatunkra nézve kikerülhetetlen szükségét jelent s minden jel arra vall, hogy az tovább fejlődve, a társaságunk nagy erőforrásává válik. Résztvettünk az 1907. évben Pécsen megtartott országos ipari és mezőgazdasági kiállításon, valamint a sepsiszentgyörgyi székelő kiállításra is és Pécsen az I. díjat, aranyérmét, Sepsiszentgyörgyön a második díjat, az állami nagy ezüstérmét kaptuk. A társaság részere megvettük örökáron a pécskai ut 14. szám alatt fekvő ingatlant, mely áll 34000 □ öl telep és nagyüzemi építkezésekből. Az épületeket a célnak megfelelően átalakítottuk. Forgalmunk 1906. évhez képest több mint megkétszereződött, mert míg 1906-ban 33 telepet létesítettünk 136400 korona értékben, az 1907. évre az összeforgalom már 330000 koronát tesz ki 75 teleppel. Gyártmányaink rohamos elterjedését a jövőben is bizalommal várjuk.

Ki kell emelnünk ez alkalommal az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatóságát, mint akinek megbízásából berendeztük a Brád és Ujszentanna vasuti állomásokat, valamint az aradi műhelytelepet és az év folyamán is fogunk több állomást felszerelni. A M. Á. V. részéről a ceglédi főútházban működik teljes megalégedésünkre egy telepünk, úgy hogy ez oldalról is várunk a folyó üzleti évre nagyobb rendeléseket. Egyáltalában az idei üzleti év a legkedvezőbb kilátások mellett indult és az év

első harmadára épen kétszer annyi megrendelés jutott be, mint az előző év ugyanezen periódusában. Ezen kedvező tényre támaszkodva reméljük hogy jövő évi beszámolónk is meg fog felelni a hozzáfűzött várakozásoknak.

László vezérigazgató felolvassa azután az 1907. évi számadásokat, melyeket a közgyűlés elfogadott és az elnök Sirmerey Endre javaslatára határozatlanlag kimondta, hogy az elért nyereségből a részvényeseknek 6% osztalék fizetessék folyó hó 27-étől kezdve. Az osztalék felvehető az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál, vagy az Aradmegyei takarékpénztárnál. A részvényesek nevében Bácskay Béla dr. fjezte ki meleg szavakban elismerését az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak és a felügyelő bizottságnak ügybuzgó, lelkiismeretes és sikeres fáradságukért.

A felügyelő bizottságba azután beválasztották Perzsa Pétert rendes tagnak és Székely Károlyt póttagnak.

Sármerey Endre elnök és az igazgatóság illetésével a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 27.

Kevés forgalom. 5 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva.

	Dél zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra	11.20-11.21	11.31-11.32
Buza októberre	9.53-9.51	9.51-9.52
Zab októberre	6.49-6.50	6.50-6.51
Rozs októberre	8.22-8.23	8.25-8.26
Tengeri májusra	6.39-6.40	6.40-6.41

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	633 25
Magyar hitelrészvény	743 75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 27. —

Magyar elsőrendű: Országos paronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép paronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; Kisparonként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; Kisparonként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; Kisparonként 128-129 fillérig; Kisparonként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban 132-134 fillérig; könnyű paronként 120 kilogrammig terjedő sulyban 132-134 fillérig. Szerbiai: Nehéz paronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép paronként 240-260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű paronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertésleltétel: Április hó 21. napján volt készlet 31 581 darab, április 22. napján főlhajtott 911 darab, április 22. napján elszállított 129 darab, április 23. napjára maradt készletben 32 413 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: Kellemes.

IDEGENEK ARADON.

— Április 27. —

Fehérkereszt szálloda. Hertelendy Andor hadnagy Szeged — Dobeky Béla főhadnagy Szeged. — Kund István honv. huszár hadnagy Szeged — Fleischman Jakab kereskedő Budapest — Fischer Lipót kereskedő Nyitra — Schwartz Ignác utazó Budapest. — Hegyesi Jenő dr. ügyvéd és neje Karánsebes. — Barun S. utazó Budapest. — Bogár Lajos utazó Budapest. — Demeter Andor kárbecslő Budapest. — Kovács István honv. huszár hadnagy Szeged. — Garembinai Grol Imre honv. hadnagy Szeged. — Meszner Gyula honvéd hadnagy Szeged. — Polyosi Sándor főhadnagy Szeged — Bettenskim Gyula Budapest. — Gergely Sándor hivatalnok Arad. — Demeter Lajos honv. huszár hadnagy Szeged. — Gyertyámosy Jenő honv. huszár hadnagy Szeged. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. — Köpsch Arthur utazó Temesvár. — Magyar Alajos kereskedő Budapest. — Bekic Tivadar alezredes Lugos. — Braun Adolf utazó Bécs. — Scherbán Demeter utazó Bécs. — Singer Salamon kereskedő Bécs. — Krausz Károly utazó Grác.

Központi-szálloda Klein Jenő dr. orvostudor Mercifalva. — Beniczky Mihály miniszteri osztálytanácsos Budapest. — Fischer Ferenc József kereskedő Budapest. — Pacsu Mihály bankigazgató Kecskemét. — Barna Márkus utazó Budapest. — Remete Géza utazó Budapest. — Kripp László kir. közjegyző Becsika. — Botom Mihály földbirtokos Nagykiráncsa. — Steiner Lipót utazó Budapest. — Rozsonyi József kereskedő Brád. — Holczler Ferenc Déva. — Fischer Andor utazó Budapest. — Bródy N. utazó Budapest. — Reinisch János városi tanácsjegyző Brassó.

Vass szálloda. Stejn Miksa gyári hivatalnok Borosjenő. — Reisinger Jakab magánzó Brád. — Fhurman Adolf utazó Gyulafehérvár — Alexics György tanár Budapest. — Pálffy Gyula birtokos Pécska. — Dinhad Henrik utazó Szeged — Szedlacsek Gyula utazó Budapest. — Jellinek Lipót kereskedő Csikszerecs. — Krizsán Dániel bányafelügyelő Brád. — Schuber Ferenc magánzó Brád. — Németh Sándor üzlethevezető Kurtics.

Pannonia szálloda. Berger Károly utazó Bécs. — Weinberger Menyhért kereskedő Csormó. — Kemper Miklós utazó Budapest. — Róth Tivadar papjelölt Nagyvárad. — Back Arthur fakereskedő Soborsin. — Deutsch Dávid kereskedő Sajtény.

Nemzeti Színház.

Kedd, 1908. évi április hó 28-án:

A) bérlet

A) bérlet.

A nagymama.

Operette 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából énekes színpadra alkalmazta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzette: Mader Rezső.

SZEMÉLYEK:

Szerémi grófné Kállay Jolán.	Kosztá Sámuel Varnay J.
Márta Sz. Ronty B.	Langó Benkóné P.
Piroska Zalay Margit	Todoroka Leóvey Leo.
Orkényi báró Hunyadi J.	Galambosné Szegedi J.
Szerémi gróf Dely Lajos.	Karolin Lászi Etel.
Kálmán Faludy K.	Rendőrtiszt Eöry Lajos.

Kezdés este 7 óra fél órakor.

Uj képek.

Nagy sport-műsor.

Frigyes főherceg a Tatrában

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. április hó 28-án, kedden:

1. Kutya és macskafajok. Tanulságos. — 2. Elszakadt nadrág. Kacagató. — 3. Éjjeli meglepetés. Humoros. — 4. Elrabolva és megmentve. Dráma. — 5. Frigyes főherceg a Tatrában. Sportkép. — 6. Kedvencének védelme alatt. Dráma. — 7. Utazás Fokföldön. Látványosság. — 8. Turisták az Alpések között. Sportkép.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások hétköznapokon délután 5 órától kezdve este 10 óráig.

Este fél 8 órakor

A tenger.

3 felvonásban, 196 színesen vetített és 10 mozg. fényképpel. Irták: Goda Géza és Král Miklós dr.

Felolvassa Keszler Ede, az aradi Nemzeti Színház tagja.

NYILTTER.*

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy

Vass-szálloda éttermét

egész újonnan átalakítottam

és fényesen berendeztem,

és hó 26-ikán ünnepélyesen megnyitottam.

Minden nap friss csapolású Dreher féle kőbányai sör. Naponta friss reggeli ételek, jó konyha és tiszta ételek. Saját terméséből valódi tiszta hegyi borok.

Havi étkezési bérletet elfogadok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem.

Tisztelettel

Haasz Albert,
szállodás.

1777

Andrássy-térre néző

3 szobából álló, elegáns uri lakás
május hó 1-től kiadó.

Bővebbet Dömötör mérnöknel. Lőcs-ház, Silacz-utca 1.

Pénzének
ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

601

MEGYEI TELEPHON 292.

Scherhag Testvérek

kertészete

Arad, Orczy-utca 26. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kertek és sirok beültetését szőnyeg vagy bármily más növényekkel jutányos áron elvállalunk, iparkodva, hogy a n. é. közönségnek izlését mindenkor kielégítsük.

Megrendeléseket Andrássy-tér 18. sz. (Lőcs házban) levő üzletünkben is elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

1065

Scherhag Testvérek.

TELEPHON 476. SZÁM.

Költözőkódok figyelmébe.

Villanyvilágítás, villanycsengő berendezés és javításokat, petroleum lámpák átalakítását gáz és villanyra legolcsóbban, szakemberül végzem.

Luszterek gáz és villanyra, gyári árban eladok, továbbá Auer égők, izzólámpák, gyöngyrotok és üveg felszerelések. 1495

Diamant Ferencz,

Atzél Péter-utca 2., színház főbejáratával szemben (Bohus-udvarban.)

MOST JELENT MEG! A FIDIBUSZ 1907. évi egész évfolyama diszkótesben. Ára 5 korona. A Fidibusz 1905-1906. és 1907. évi teljes évfolyama együtt 8 korona mérsékelt ártal kapható! Tartalma: 2000 elbeszélés, 2000 adoma, 2000 művészies kivitelű karrikatura, elsőrangú írótól és festőtől. Megrendelhető a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett a FIDIBUSZ kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 9. Gyűjtők figyelmébe! A FIDIBUSZ minden évfolyama az év végén diszkótesben meg fog jelenni. A FIDIBUSZ előfizetési ára: negyedévre K. 1.50, félévre K. 3, egész évre K. 6. egy szám ára 5 krajóár. Aki a FIDIBUSZRA egy félévre előfizet, díjtalanul kapja a FIDIBUSZ 1908. évre szóló díszes naptárát, melynek bolti ára 1 kor. 20 fillér. 1491

1821-908. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A világosi kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Korner Ede temesvári cég végrehajthatónak, Emineth Erzsébet, férj. Bader Józsefné végrehajthatást szenvedő elleni 1120 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében az aradi kir. törvényszék, a világosi kir. járásbíróság területén levő, az ujszentannai 1502. sz. tkvben A. I. 4. 8. 11. 12. 13. és 14. sorsz. alatt felvett ingatlanokra 1709 kor. kikiáltási árban, ugy-szintén az ezen tkvben A. + 1. sorsz. alatt felvett ingatlanra 374 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi június hó 6-ik napjának délelőtti 9 órakor Ujszentanna községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 170 kor. 90 fillért, il-letve 37 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világos, 1908. évi március hó 17-ik napján.

A világosi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy,
kir. járásbíró.

1782

Vidéki fogyasztási szövetkezet-
hez óvadékképes, románu! értő
és beszélő

üzletvezető

kerestetik.

Cim a kiadóban.

1797

10470-1908.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi ministe-rium rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród-iskoláiban magyar honos ifjak részére fentartott mintegy 300 in-gyenes magyar állami hely fog az 1908-1909. iskolai év kezdetén betölteni.

A felvételre vonatkozó részletes feltételek a városi katonai ügyosz-tályban betekintheők.

A katonai iskolák bővebb is-mertetésére szolgáló „Tájékoztató“ a honvédelmi ministerium segéd-hivatali főigazgatójától díjmentesen kaphatók.

Arad, 1908. évi április hó 4-én.

A városi tanács.

2604-1908. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vigyikán Mária talpasi lakos végrehajthatónak, ismeretlen helyen tartózkodó Bunta György végrehajthatást szenvedő elleni 307 kor. 67 fill. tőkekövetelés és járul-ékai iránti végrehajthatási ügyében az aradi kir. törvényszék, a kisjenői kir. járásbíróság területén levő, Talpas községben fekvő a talpasi 115. sz. tkvben A. I. 8. rdsz. alatt felvett beltelkes házra és pe-dig a C. 12. alatt az állítólag el-halt özv. Bunta Jánosné javára bekebelezett eltartási kikötményes lakhatási szolgalmi jog épségben tartása mellett az árverést 842 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi május hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor Talpas község-házánál megtartandó nyilvános ár-verésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tar-toznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 84 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett, árfo-lyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság.

Kelt Kisjenőn, 1908. évi április hó 12-ik napján.

Kocsán János,
kir. járásbíró.

1791

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

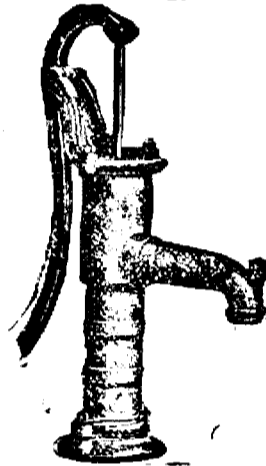
Borszivattyuk

ahozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár-árakon.

A szivattyu hengerből a bor utols-zeppig kifolyik, a szőlő magvak-bőlak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendő

Selyő szelepekkel. Közse-geknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csövek és a legjobb minőségű belü gummirozott kendercsővel s legolcsóbbi árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel-vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

a királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyu készítő. 351

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

9681-1908.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar ki-rályi földmivvelésügyi ministerium 21049-1908. szám alatt kelt ren-delete alapján a következőket tesz-szük közzé: A gödöllői állami mé-hészeti gazdaságban az 1908-ik év folyamán hat időszakos tanfo-lyam fog tartatni a következő be-osztás mellett: május hó 4-24 földmives kiszagdák, június hó 1-14 erdőőrök, június hó 16-28 lelkészek, július hó 2-22 és július hó 25-től augusztus 15-ig néptani-tók, végre augusztus 18-31-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méh-tenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptároknak és mé-hészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díj-talanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvé-nyükben szorult anyagi helyzetü-ket igazolják, s a m. kir. állam-vasutaknak a távolsági forgalom 7-16 vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy és vegyesvonatok III. ik kocsiosztályában érvényes féláru menetjegyváltására jogosító iga-zolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtéríteni. Minden egyes tanfolyamra 20-20 hallgató véte-tik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bé-lyegjeggyel ellátott folyamodvá-nyukat, melyben a foglalkozásuk-nak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földmivvelésügyi miniszterhez cí-mezve, fölöttes hatóságuk útján a földmivesek és más foglalkozásuk pedig községük előljáráóságának aláírásával ellátva az illető tanfo-lyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be. Bu-dapest, 1908. március 16-án. M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Arad, 1908. április 2.

A városi tanács.

10158-1908.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi mi-nisteriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a magy. kir. honvédfőreáliskolába és a honvéd Ludovika-Akadémiában az 1908-1909. tanév kezdetén több részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, ille-tőleg alapítványos és fizetési hely fog betölteni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1908. évi április hó 4-én.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

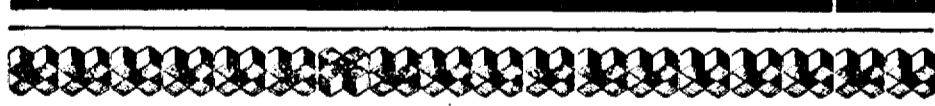
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hírnevös olajsardínia gyár keres Magyaror-szág nagyobb városában e szabványban jártas

képviseelőket

referenciákkal. — Ajánlatok „A. V. 300“ jel-ige alatt, Mosse Rudolffhoz Budapest küldendők. 5802

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár részvénytársaság.

Hirdetmény.

Alapszabályaink értelmében kir. közjegyző jelenlétében a követ-kező számú részvények lettek kisorsolva :

7, 9, 25, 42, 46, 64, 144, 164, 179, 180, 199, 279, 366, 434, 464, 487, 532, 538, 609, 646, 728, 753, 781, 847, 895, 918, 1047, 1060, 1083, 1128, 1147, 1150, 1157, 1211, 1280, 1401, 1449, 1494, 1567, 1570, 1605, 1607, 1680, 1697, 1713, 1725, 1758, 1828, 1876, 1893, 1900, 1930, 1949, 1960, 2019, 2151, 2162, 2166, 2174, 2177, 2196, 2201, 2287, 2292, 2313, 2376, 2377, 2403, 2405, 2442, 2448, 2558, 2578, 2594, 2649, 2658, 2709, 2710, 2728, 2765, 2773, 2774, 2818, 2819, 2873, 2879, 2969, 3026, 3029, 3075, 3079, 3094, 3114, 3162, 3207, 3221, 3233, 3290, 3317, 3318, mely részvények folyó évi május hó 1-től kezdve a társaság pénztáránál egyenkénti 200 korona kézpénz és az élvezeti jegy kiszolgáltatása mellett beváltatnak.

Arad, 1908. április hó 27-én.

Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár részvénytársaság igazgatósa.

1792

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

hasastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
leányra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vincselőre,
kértőszere.

kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy,
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
babonát.

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokeket,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
tojéket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindenesteket vétel vagy bérbevételei czéljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér czélit, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Kérem,

csak folytassa! Tanulmányozom az eszmét, gondolatokat, irályt és összehasonlítva az egyénnel — levonom a konzekvenciát. 1779

Szép lóhere eladó.

Évi lekaszásra 4 1/2 hold. Sóltz Gyula, Arad, Zsidótemető-utca 5. 1789

Egy új szalonöltözet

igen jutányos árban eladó magas-termetű uriember részére. Attila-tér 4-ik szám, földszint jobbra. 1790

Vendéglő berendezés.

Teljes modern sörcsarnok berendezés, „Vandl“-féle önműködő sör-apparátussal és nagy modern sparthérdtel eladó Salacz-utca 3. szám alatt Felvilágosítással szolgál Rothstein Mór fűszerkereskedő Arad, Szabadság tér. 1793

2 üzlet és 2 lakás kiadó.

Salacz-utca 3. számú házban, a Központi Szálloda és oda költözőködő Arad és Vidéke szerkesztőség átellenében, a Casinó alatt, bérlők óhaja szerint is átalakítandó 2 nagy, esetleg 4 kis üzlet és a földszinten átalakítandó 2 udvari 2-2 szobás lakás kiadó. Felvilágosítással szolgál mellette üzlettel bíró Nyári Vilmos cukorka gyáros Arad, esetleg a tulajdonos Herold Rezső, Kis-Szent-Miklóson. 1794

Kész butor eladása.

Ajánlom a n. é. közönségnek — felette jutányos ár mellett — kitűnő minőségű láló- és ebédlőszoba butoraima. Varga József, Arad, Kápolna-utca 6 sz. 1780

3 szobás lakást

fürdő- és cselédszobával lehetőleg új házban aug. 1-re keresek. Ajánlatok bér megjelölésével a kiadóba kéretnek hivatalnok jelisére. 1795

Kiadó

május hó 1-re egy 3 szoba alkov, elő-, fürdő- és cseléd-szobás lakás minden mellékkeliségekkel. Bővebbet a kiadóhivatalunkban vagy Kornis Testvéreknél Atzél Péter-utca 1. sz. alatt. 1796

Egy jó forgalmu

szatócsüzlet és vendéglő házzal együtt szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1422

Három szobás

földszinti utcai lakás mellékkeliségeivel május hó 1-től kiadó. Teleky-utca 10. szám. 1785

Önkéntes

keres különbejáratu szobát a város középpontjában vagy Uj-Aradon. Ajánlatok „Önkéntes“ jelisével a kiadóhivatalba kéretnek. 1766

Kétvan darab idei kecskegödő

eladó. Valemarei gazdaság. Posta Gurahonc. 1760

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a Telefon 199. szám. 1631

Pankotán

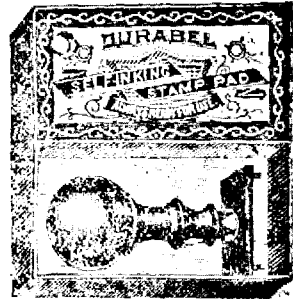
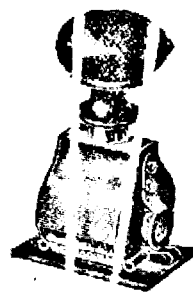
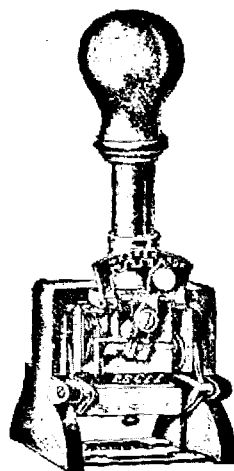
az ugynevezett „Bokréta“ hegyen egy 3 holdas szőlő 11.000 tőkével beültetve, 110 cm. távolságu ültetéssel, mely az idén a második termést adja a legerősebb állapotban, jó karókkal, eladó. Bővebbet levélbeni megkereséssel J. H. jelisére alatt, Pankota, posterestante. 1713

Bélyeg-ritkaságok

nagyobb gyűjtők részére, nagyobb gyűjtő-füzetekben kaphatók. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésben. Arad és temesmegyei telefon 517. 201

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar-könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. A „M-kvtár“ és „Univ. Bibliothek“ összes számai raktáron. Kölcsönkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Nyomatványok,
Ruggyanta-bélyegzők,
Pecsetnyomók, számozó-gépek
kelti bélyegzők és kézinymdák a legjutányosabb árban kaphatók a

„Hungária“ nyomdában

Arad, Vörösmarty-utca 1.

1371

Cement
hornyolt cserép

a legiobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

Tégla,
Cserép

legiobb minőségben állandóan
raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementáru gyárában

Mikalán.

Telefon 5-15

Városi iroda: Erzsébet-körut 37., I. sm.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek tudomására hozni, hogy

Vécsey-utca 6. sz. alatt

egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

lakatos műhelyt

nyitottam. Elvállalok mindennemű e szakmába vágó munkát úgy épületmunkákat, takaréktűzhelyek, sűrkerítések elkészítését, stb. Helybeli és vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

Tisztelettel 1785

KOMJÁTHY ISTVÁN

lakatos mester. Arad. (Vécsey-utca 6. sz.)
Kész tűzhelyek raktára.

A KI SZÉP
AKAR LENNI,

használja egyedül a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hála-iratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot
— varázsszerű gyorsan eltüntet. —

Ára egy tégelynek 1 korona.
Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerár, illatszerüzlet és drogeriában.